

2024

Pesovár Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Program

Cím: 2440 Százhalombatta, Szent István tér 5.

Telefon: +36209831230

Email: pesovarferencami@gmail.com

Honlap: pfami.forrasneptanc.hu

OM azonosító: 200339

Fenntartó: Magyarok Öröksége Alapítvány

Hatályos: 2024. szeptember 1.-től

KÉSZÍTETTE:

MUSA-FÁBIÁN ZSÓFIA ZSUZSANNA MB. IGAZGATÓ

Tartalom

1. Bevezető.....	4
1.1 Az intézmény adatai	4
1.2 Jogszabályi háttér	5
2. Nevelési program, az alapfokú művészetoktatás programja.....	6
2.1 Az alapprogram szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában	6
2.2 ALAPELVEK, CÉLOK	7
3. Nevelési Program	9
3.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	9
3.1.1 A nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei	9
3.1.2 Az intézményben folyó oktató- nevelő munka céljai.....	10
3.1.3 Az intézmény feladatai, eszközei és eljárásai	11
3.2 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	13
3.2.1 Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében ..	13
3.2.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
3.3 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	15
3.3.1 A közösségfejlesztés területén kiemelt feladataink:.....	15
3.3.2 Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok:.....	15
3.4 Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja tartalmi szabályozásának fogalmi rendszere.....	16
3.5 Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja alkalmazásának, és a programfejlesztés gyakorlatának fogalmi	22
3.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	23
3.7 Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	27
3.8 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	27

3.8.1	A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	27
3.8.2	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	27
3.8.3	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	28
3.9	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	29
3.10	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	30
3.10.1	A szülők és pedagógusok együttműködésének fórumai.....	30
3.10.2	Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás:.....	31
3.11	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	32
3.12	A felvétel és az átvétel szabályai	35
3.13	A pedagógiai program végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételek. (A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.)	36
4.	Helyi tanterv	38
4.1	Általános rendelkezések	38
4.1.1	Alap és többletfoglalkozások	38
4.1.2	Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	38
4.1.3	Felvételi vizsgarend.....	38
4.1.4	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	38
	A beszámoltatás formái	38
	A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai	39
4.1.5	A tanulók teljesítménye értékelésének, minősítésének formái	39
4.1.6	Továbbhaladás az intézményben:.....	43
	A magasabb évfolyamba lépés feltételei	43
4.1.7	A tantárgy- és tanárválasztás szabályai	43
4.1.8	Tantárgy és órakeret	44

4.1.9	Tanórán kívüli tevékenységek.....	46
4.1.10	A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	49
4.1.11	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:.....	49
4.1.12	A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	49
4.1.13	Térítési díj, tandíj	51
4.2	A táncművészeti ág, ezen belül a néptánc tanszak tantárgyai oktatásának cél-és feladatrendszere.....	51
4.3	Táncművészeti ág helyi tanterve 1.sz melléklet	53
4.4	Táncművészeti ág helyi tanterve régi tantárgyfelosztás	53
	szerint 2.sz melléklet	53

1. Bevezető

1.1 Az intézmény adatai

Hivatalos elnevezés: Pesovár Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola

Székhelye: 2440. Százhalombatta, Szent István tér 5.

OM azonosító: 200339

Az intézmény típusa: alapfokú művészeti iskola

Alaptevékenysége: alapfokú művészetoktatás, táncművészeti ág

A művészetoktatás indításának időpontja: 2003. szeptember 1.

Tanszakai: néptánc

Telephelyek száma: 4

Az intézménybe felvehető tanulólétszám: 600 fő

Az intézmény fenntartója: Magyarok Öröksége Alapítvány

A fenntartó székhelye: 2440. Százhalombatta, Szent István tér 5.

A nevelőtestületi elfogadás dátuma: 2015. szeptember 30.

Véleményező szakértő neve: Bencze Péter közoktatási szakértő (ig.sz.: 52024010)

Demarcsek Györgyné alapfokú művészetoktatási szakértő

(ig.sz: 011486-02)

Igazgatói jóváhagyás dátuma: 2020. augusztus 25.

A fenntartó a többletkiadásokat elfogadta a Pedagógiai programot jóváhagyta:

2020. augusztus 25.

Nyilvánosságra hozatal módja: az intézmény honlapján, valamint kifüggesztés

Felülvizsgálat határideje: 2023. augusztus 31.

- A dokumentum aláírójának neve, beosztása:
 - A diákok képviselőjében: Czégény Krisztina
 - A szülők képviselőjében: Körömi Katalin
 - Az iskola képviselőjében: Sági Susann Birgit mb. igazgató
 - Tanárok képviselőjében: Bári Boglárka Bogárka hitelesítő, Palagyi Szilárd hitelesítő
 - Fenntartó képviselőjében: Bóna Zoltán, fenntartó.

- A dokumentum nyilvános, megtekinthető az iskola honlapján: www.pfami.forrasneptanc.hu oldalon.

1.2 Jogszabályi háttér

A pedagógiai program elkészítésénél az alábbi jogszabályi előírások alkalmazandók:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- 2023. évi LII. törvény A pedagógusok jogállásáról és a hozzá kapcsolódó végrehajtási rendeletek.
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet és módosításai
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (2023. december 31-ig)
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nkt. Vhr.)
- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 31.) Korm. rendelet
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R.)
- A tanév rendjéről szóló mindenkor miniszteri rendelet
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet
- A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása
- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók

2. Nevelési program, az alapfokú művészetoktatás programja

2.1 Az alapprogram szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában

A nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján az alapfokú művészeti iskola feladata a tanuló képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelés és oktatás biztosítása, mely lehetővé teszi, hogy a tanuló képességeinek kibontakoztatása, személyiségének fejlesztése, tehetségének felismerése és kibontakoztatása érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt.

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (*továbbiakban alapprogram*) a művészeti-kulturális műveltség azon részeit, tovább építhető elemeit tartalmazza, amelyeket az alapfokú művészeti iskolákban elsajátíthatnak a tanulók.

Az alapprogram a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet, népművészet, a színművészet és bábművészet, cirkuszművészet iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását.

Az alapprogram részét képező tantervi programok és követelmények (*a továbbiakban: tantervi program és követelmény*) tartalmazzák azokat a képességfejlesztő célokat és feladatokat, követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell, és amelyek az adott művészeti ágon belül az alapfokú művészeti iskolák közötti átjárhatóságot biztosítják. Az alapprogram lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek, digitális tananyagtartalmak és taneszközök alkalmazását.

A művészetoktatás tantervi programja az oktatás szerkezetéhez igazodva előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokból álló, legfeljebb 12 éves program.

A követelmény és tantervi program különböző életkorban teljesíthető, a tananyagtartalom mélységét a pedagógus a csoport életkor szerinti összetételének megfelelően határozza meg. A tananyagtartalmat a tantervben meghatározott kereteket és a pedagógiai program előírásait figyelembe véve az iskola, a tanszaki munkaközösségek és a pedagógusok határozzák meg, amelyeket a tematikus tervekben, vagy tanmenetekben rögzítenek.

A tantervi program lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez, a tehetséggondozás feladatainak megvalósításához megfelelő tanulmányi idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez – átlagos feltételek mellett – a képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

Az alapfokú művészetoktatás megalapozza a művészi kifejezőkészséget, elősegíti a szakmai orientációt, a szakirányú továbbtanulást. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a

nemzeti hagyományok, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.

Az alapfokú művészeti iskolák a követelményeket és tantárgyi programokat alapul véve készítik el az iskola pedagógiai programját, azon belül a helyi tantervét, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével hoznak létre, és amelyben rögzítik az iskolák sajátos arculatának jellemzőit, és keretet biztosítanak a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenységéhez. A helyi szabályozás lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére.

Az alapfokú művészeti iskola jelentős esélyteremtő szerepet vállal a végzettség nélküli korai iskolaelhagyás csökkentésében, az integráció támogatásában, a tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű tanulók fejlesztésében. Színteret, és a művészeti ágak megfelelő szakmai környezetet biztosít a tanulók továbbtanulási esélyeinek növeléséhez, életminőségük javulásához.

A művészetoktatás a köznevelés feladatkörén belül lehetőséget teremt a művészeti ágak és a partnerintézmények közötti együttműködésre (konstruktív pedagógia a projektmódszer, kooperatív és a kollaboratív munkaforma, tematikus közösségi alkalom révén), valamint kulturális és pedagógiai együttműködést biztosít más intézményekkel, településekkel, önkormányzatokkal, annak érdekében, hogy a művészeti nevelés minél több gyermek, tanuló számára elérhető legyen, valamint a művészetoktatás eredményei minél szélesebb körben hasznosuljanak. A művészeti iskola kultúráközvetítő szerepvállalása, társadalmi felelősségvállalása és jó gyakorlatainak átadása révén hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók minél eredményesebben vegyenek részt ismereteik megszerzésében, gyarapításában, tudásuk és tehetségük komplex kibontásában.

2.2 ALAPELVEK, CÉLOK

1. Az alapfokú művészeti iskola a művészeti ágak iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.
2. A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.
3. Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.

A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterület fejlesztéséhez.

A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a művészeti terület szerinti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez.

A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

4. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

3. Nevelési Program

3.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

3.1.1 A nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei

- a művészetoktatási intézményünk nevelő – oktató munkáját **az egyetemes és nemzeti kultúra művészeti értékeinek megismerése.**
- Kiemelt figyelmet fordítunk a különböző **kultúrák iránti nyitottságra.**
- Pedagógiánk elfogadott alapelve: **a komplexitás elve,** azaz annak állandó figyelembevétele, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk.
- **Színvonalas, sokoldalú képzést valósítunk meg a választott művészeti ágban, amely felkészít a félévi és év végi vizsgákra, bemutatókra, fesztiválokra, országos és nemzetközi versenyekre.**
- A művészeti neveléssel elősegítjük a tanuló **tehetségének kibontakozását, önállóságának, magabiztosságának folyamatos fejlődését.**
- Tanulóink megismerik a kultúra, jelesen a **művészeti kultúra értékeit,** amelynek a személyiségbe történő beépülése az élet örömeinek felismerését és átélését teszi lehetővé a művészet átörökítő szerepén keresztül.
- Különleges **esztétikai élményt** nyújtunk azáltal, hogy tanulóinkat alkalmassá tesszük arra, hogy ne csak befogadói, de alkotói is legyenek a művészeti tevékenységnek.
- **Erkölcsei tartásra törekvő egyéni és közösségi nevelést valósítunk meg,** amikor együttműködési készséget, ugyanakkor az egészséges versenyszellemet alakítunk ki a művészeti értékek felfedeztetésével, amelyek idővel beépülnek a személyiségbe.
- **Egészséges életmódra, környezetvédelmi gondolkodásra, a mindennapok esztétikájának észlelésére való nevelés alapelveinket meghatározó tényező,** amely

azt a törekvésünket erősíti, hogy a tanulók mindennapi életének részévé váljon az egészségük megőrzése, nemcsak testileg, de mentálisan is.

A szép és ápoltság, szűkebb és tágabb környezet kialakításának igénye természetes követelmény legyen minden tanulóinkban.

- Kialakítjuk, illetve fejlesztjük az adott művészeti tevékenységhez szükséges **alkotói készséget**.
- Az intézményben folyó képzés teljes ideje alatt az alapvető **készségek** biztos kialakítása után a **képességek** fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. A szilárd alapokat megteremtve **nyitottá, fogékonyakká** tesszük a tanulókat az értékek befogadására, önmaguk megismerésére, **kreatívvá** a szerzett képességek alkalmazásában. Érzelemközpontú nevelésünk és oktatásunk fokozatosan teljesítmény központúvá válik, kialakul a sikereket és kudarckokat egyaránt elviselni tudó, **versenyképes tudás**.
- Tanulóinkat az **élet tiszteletére, a természet szeretetére**, az emberi munka, kultúra megbecsülésére, az egészséges életvitel igényére, s az ehhez szükséges önfejlésre, az erkölcsi cselekvés igényére és igényére, a természetben és **az emberi alkotásban megjelenő szépség értékelésére, valamint tevékeny és alkotó életre neveljük**.

3.1.2 Az intézményben folyó oktató- nevelő munka céljai

Az intézmény céljai:

Az alapelvekben meghatározott pedagógiai és pszichológiai hitvallásból következően az alábbi célok elérését tűztük ki az intézményünkben folyó művészetoktatás egészére, annak minden helyszínére.

Stratégiai és operatív célok:

- művészi értékek megteremtése
- képességek és tehetségek kibontakoztatása
- erkölcsi tartásra nevelés
- egészséges életmódra, környezettudatos gondolkodásra nevelés
- az élet, a természet és a művészi alkotások szeretetére törekvő nevelés.

3.1.3 Az intézmény feladatai, eszközei és eljárásai

Céljaink az alapelvek szem előtt tartásával pontosan meghatározott feladatok elvégzésével valósulhatnak meg.

Intézményünk olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly az alkotófolyamaton keresztül történő képességfejlesztésen van. A tananyag eszköz, a tanulók értelmi, érzelmi és lelki kifejezőképességeinek fejlesztéséhez.

A művészetoktatás a képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődésének jellemzőihez igazítja.

A képzés olyan ismeretek átadása, melynek elsajátítása során a tanulók művészetet szerető, ismerő és értő, önmagával és környezetével harmóniában élő emberekké válnak.

Céljaink megvalósítása érdekében feladataink:

- a személyiség komplex fejlesztése,
- a gyermek egyéni képességeinek megfelelő fejlesztése,
- a tehetség kibontakoztatása,
- megfelelő motiváció és sikerélmény biztosítása,
- a probléma – felismerés és megoldás készségének kialakítása,
- a tanulás és önművelés igényének felkeltése,
- az általános emberi értékek megismertetése,
- esztétikai igényesség kialakítása,
- a kulturált környezetre való igény kialakítása,
- lelkiismeret- és felelősségtudat fejlesztése,
- a köznapi és művészeti szép felfedeztetése,
- a továbbhaladáshoz szükséges biztos ismeretek átadása,
- a tudásnak, a műveltségnek értéként való elfogadtatása
- a testi – lelki egészség iránti igény felkeltése,
- értékmegőrzés és hagyományápolás,
- a nemzeti és európai kultúrához való kötődés,
- a kommunikáció különböző formáinak megismerése,
- rendszeres értékelés, önértékelés,
- rendszeres igényfelmérés (évente),

- a feladatok megoldásához szükséges eszközök biztosítása,
- személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás,
- a táncművészeti ágban való jártasság kialakítása és az ehhez szükséges ismeretek elsajátítása és azok önálló alkalmazása,
- a személyiségfejlesztés, ezen felül az inspiráció megteremtésével fejlődő öntudat, kritika, önkritika és önbizalom kialakítása,
- az igazi művészi értékek felismerése és megismerése, az igényesség kialakítása,
- a más művészeti ágak felé való nyitottság ösztönzése,
- a kitartó munka eredményességére rámutató oktatás,
- a figyelmesség, a tolerancia és a fegyelem jelentőségének hangsúlyozása,
- az életkori sajátosságok figyelembe vétele,
- a probléma, konfliktus felismerésének, megoldásának fejlesztése,
- felkészítés a szakirányú továbbtanulásra,
- a szociális hátrányok kompenzálása,
- a fantáziadús, kreatív tanulás – oktatás megteremtése,
- valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer,
- egy-egy feladat megoldására projektmódszer alkalmazása,
- tehetséggondozó eljárások,
- kreativitást fejlesztő tevékenységrendszer,
- közösségfejlesztő módszer,
- egyénre szabott személyiségfejlesztő módszer,
- játékos oktatás,
- élményre épülő alkotómunka,
- minta, példa, példakövetés, egyéni utak bejárásának lehetővé tétele.

Ösztönző eszközök:

- megerősítés, biztatás, dicséret, jutalmazás és szereplési lehetőségek.

A célok, feladatok, követelmények megvalósítását az alaptevékenység – a tantárgyak tanítása – valamint a tanórán kívüli tevékenységek biztosítják.

3.2 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

3.2.1 Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást, a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő. A művészeti területtel összefüggő gyakorlati tevékenységek által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést és fejlesztik a kreativitást, hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez. A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészetek sokszínűségét, változatos kifejezésformáit.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magaratási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

A művészeti nevelés hozzájárul az akarati, alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

3.2.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét, biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A művészeti nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Az alkotómunka hatékony eszköze a személyiségfejlesztésnek: különösen a kamasz, majd ifjúkorba lépő fiatalok személyiségének kialakulásához, gazdagításához, énképének, önismeretének fejlesztéséhez, önmeghatározásához, érzelmei kifejezéséhez, gondolatai megfogalmazásához, az önkifejezéshez járul hozzá.

A sokszínű tevékenységformák a személyiségfejlődés rendkívül érzékeny, fontos, és meghatározó szakaszában nyújtanak közösségi élményt, adnak hiteles – az önértékelést segítő – visszajelzést a tanulóknak. Ebben az életkorban egyén és közösség, belső és külső világ, legalitás és moralitás konfliktusának feldolgozásához pótolhatatlan segítséget nyújtanak.

Akkor kínálnak közös értékrendet, társas együttlétet, amikor az egyén sokszor magára marad kétségeivel, amikor tudatosítja a világ feloldhatatlan ellentmondásait, szólamok, eszmék és valóság kontrasztját.

Feladat a személyiség önfejlesztésének elősegítése, amelynek alapja a tanulók önismeretének gazdagítása, hogy képesek legyenek saját lehetőségeik és korlátaik felismerésére. Olyan intézményben kívánunk tanulni/tanítani, ahol az iskola mindennapjait átszővi az egészséges életmódra nevelés. Mindezekhez megismerésre motiváló tanulási környezetre és nyugodt, kiegyensúlyozott munkalétkör biztosítására van szükség. Emellett a legfontosabb a pedagógusok példamutató magatartása, viselkedése. Az iskolában oktató pedagógusok, művészek a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és differenciálását.

Feladataink:

- reális énkép kialakítása,
- ön és társismeret fejlesztése,
- sokoldalú személyiségformálás,
- problémamegoldó képesség fejlesztése,
- erőszakmentes konfliktuskezelés,
- érzékenység kialakítása a környezetünk állapota iránt,
- tisztelet és szeretet a természet és az ember iránt.

Kiemelt feladataink:

- az önismeret, önfogadás, önértékelés képességének kialakítása, fejlesztése;
- az alkotókészség fejlesztése;
- a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása,
- a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása;
- az érdeklődés felkeltése a kultúra, a társadalmi jelenségek és problémák iránt;
- a közösségi tevékenységek iránti igény kialakítása.

A fejlesztés eszközei:

- önismereti, együttműködési, kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok a tantárgyak tananyagába és követelményeibe beépítve vagy tanórán kívüli tréningekkel;
- produkciók létrehozása (vizsgák, versenyek, fesztiválok, iskolai ünnepek);
- a tanulói produkciókról, tanórai tevékenységekről videofelvétel készítése, annak visszanevezése, elemzése, értékelése az önértékelés képességének fejlesztésére;
- színház-, koncert, kiállítás és múzeumlátogatások;
- iskolai és iskolán kívüli kulturális rendezvényeken való szereplés, illetve részvétel motiválása (amennyiben a tevékenység hozzájárul a helyi tantervben megfogalmazott követelmények teljesítéséhez).

3.3 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az itt élők azonosultak az ipari környezettel, kifejezetten lakótelepi életformára, létre rendezkedve be. Éppen ezért óriási az iskola feladata: az itt élők számára közel kell hozni a hagyományos kultúrát, amely mintegy 30 évig hiányzott a város életéből, ugyanakkor mindazt, amit a Mezőföld néprajzi értelemben jelent és feledésbe merült.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a tananyagba beépítve, másrészt az oktatók, a művészek és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, illetve a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

A közösségben kialakuló értékrend, normák, szabályok, elvárások segítik az egyént a döntésekben, a felelősségvállalásban.

3.3.1 A közösségfejlesztés területén kiemelt feladataink:

- az iskolai tanulói közösség egyéni arculatának kialakítása;
- a közösség hagyományainak megismertetése;
- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, összehangolása;
- a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek kialakítása, folytonosságának elősegítése.

A fejlesztés eszközei:

- produkciók létrehozása, bemutatása;
- a szűkebb és tágabb közösség ünnepeinek megtartása, ünnepteremtés;
- iskolai hagyományok teremtése, megőrzése (karácsonyi műsor, művészeti gála műsor, művészeti táborok. lásd rendezvények);
- tanórán kívüli foglalkozások biztosítása
- a tanulók, illetve a tanulók és a pedagógusok közös problémamegoldó tevékenységén alapuló foglalkozások biztosítása.

Az iskolai közösség kialakítása, fejlesztése csak a tanulók aktív részvételével, közreműködésével valósítható meg.

Feladatunk a fent megfogalmazott keretek között az iskolai közösség és a tágabb társadalmi környezet közötti kapcsolat biztosítása is.

3.3.2 Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok:

Együttműködés a pedagógusok között:

- folyamatos szakmai konzultáció
- különböző rendezvények megszervezése során munkacsoportokba tömörülés
- közös szabadidős tevékenységek
- jó munkahelyi légkör kialakítása

Együttműködés a tanulók között:

- az együttes műsorában való közreműködés
- szabadidős tevékenységek során
- iskolai nagy rendezvények alkalmával

Együttműködés a szülőkkel:

- Az iskola külső és belső kapcsolatának rendszere egymásra épül. Hatékony művészeti nevelő-oktató munka nem valósítható meg a szülők közreműködése nélkül.
- Iskolai rendezvények során különböző operatív feladatok ellátása
- fellépések előtt hajfonásban és öltöztetésben való segítségnyújtás
- mosás-vasalás, esetenként a gyerekek szállítása.

3.4 Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja tartalmi szabályozásának fogalmi rendszere

A tantervi program és követelmény

A tantervi program és követelmény a pedagógiai programon belül a helyi tantervek és a tantárgyi programok kidolgozásának alapidokumentuma, mely együttesen határozza meg a nevelő-oktató munka közös céljait. Művészeti áganként tartalmazza a nevelő-oktató munka alapjául szolgáló, közös, az egyes tartalmi szakaszokban teljesítendő fejlesztési feladatokat, a tananyagtartalmat és az elérendő tudásszintet.

Digitális pedagógia

A hagyományos és a konstruktív pedagógia elveire épülő, az információs társadalom kompetenciáinak fejlesztését megalósító tanítási-tanulási mód, módszer. Alkalmazása során a gyerekek számítógép, okostelefon, vagy más digitális eszköz használatával jutnak információhoz, annak feldolgozásával, egymással együttműködve keresik a válaszokat, értékelik a megszerzett információkat és alkalmazzák azokat.

E-learning (elektronikus tanulás)

A jelenléti tanítási-tanulási folyamat kiegészítője, vagy időszakosan használható eszközzrendszere. Olyan oktatási szemlélet, amely magába foglalja a tanítási-tanulási folyamat információs és kommunikációs eszközökkel támogatott formailag és tartalmilag is újszerű formáját.

A hagyományos tananyag egy részét alkalmassá teheti a távolléti tanulásra.

Információs és kommunikációs technológia (IKT)

Minden olyan számítógépes-informatikai eszköz, alkalmazás, amely alkalmas, arra, hogy a tanítás-tanulás folyamatába felhasználják.

IKT-val támogatott óra

Olyan óra, foglalkozás, melyen alkalmazásra kerülnek az IKT- alapú módszerek, taneszközök.

IKT-alapú eszközök

Számítógép, számítógéphez kapcsolódó audio-vizuális és/vagy multimédia eszközök

(pl. projektor, hangosítás, kamera, digitális fényképezőgép, különféle digitális adathordozók), aktív tábla, szavazógép, számítógéphez kapcsolt mérési eszközök, hordozható eszközök: kézi számítógép, mini audio-vizuális eszközök).

Fejlesztési feladat

A fejlesztési feladatok meghatározzák a tanulók képességfejlesztésének különböző területeit, (nevelés, közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés, szakspecifikus képességek) a személyiséget alkotó képességek (személyes, szociális) és a speciális művészeti ágakra jellemző képességek kompetencia alapú (ismeret, képesség, attitűd, módszer) fejlesztését. Kijelölik, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztését teszi lehetővé az adott művészeti tevékenység. A művészeti oktatásban a pedagógiai folyamat különböző aspektusaira helyezik a hangsúlyt, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a tananyag felépítését és az egyes évfolyamok követelményeit.

Helyi tanterv

A helyi tanterv az alapprogram alapján készül, amelyet az iskola pedagógiai programjában kitűzött céljainak, alapelveinek megfelelően készít el.

Holisztikus szemléletű pedagógia

A holisztikus szemléletű pedagógia olyan nevelés, fejlesztés és oktatás, amely az embert a maga teljességében: testi, lelki, szellemi és szociális egységében szemléli.

Holisztikus értékelés

A holisztikus értékelési szemléletű értékelés figyelembe veszi a tanulás elméleti, viselkedési, szociális és érzelmi vonatkozásait, a tanuló körülményeit, meghatározza a tanulási folyamat következő lépéseit, a tovább haladás útját.

Jó gyakorlat

A jó gyakorlat a köznevelés különböző területein alkalmazott, egyéni vagy intézményi szinten megjelenő, szemléletében és gyakorlatában innovatív és/vagy hiánypótló eljárás, módszer, tevékenység, eszközhasználat, pedagógiai vagy szervezetfejlesztési gyakorlat, vagy ezek együttese. A jó gyakorlat a köznevelési intézmény működését és az intézmény nevelési-oktatási feladatainak ellátását pozitívan befolyásolja. Megfelel a köznevelés fejlesztésére vonatkozó szakmai kritériumoknak, az ágazati és intézményi szabályozó dokumentumoknak. Jogtiszt, alkalmazása dokumentált, eredménye és hatása mérhető, működése fenntartható.

Kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének alapvető elemei, amelyre a fejlesztési célok irányulnak.

Személyes kompetenciák: érzelmi és kognitív tényezők

Szociális kompetenciák: együttműködés, kommunikáció, konfliktuskezelés, szabálykövetés, felelősségvállalás, kezdeményezés

Szakmai kompetenciák: a művészeti ág tevékenységrendszeréhez kapcsolódó szakmaspecifikus képességek

Módszerkompetenciák: mérlegelő gondolkodás, problémamegoldás, munkamódszer, munkastílus

Követelmény

A tanulói teljesítmény és tovább haladás értékelésének alapjául szolgáló kritériumrendszer.

A tantervi program és követelmény a művészeti ismeretek felfedezésére és ezzel párhuzamosan azok gyakorlati alkalmazására helyezi a hangsúlyt. Mindezzel a tanulók készségeit, a tevékenységek széles körében érvényesíthető képességeit, azok fejlődését, fejlesztését kívánja megalapozni.

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió ajánlása szerinti és a hazai sajátosságokat figyelembe vevő, a NAT által meghatározott, és a tanulási területeken átívelő kulcskompetenciák:

- a tanulás kompetenciái
- kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi, idegen nyelvi
- digitális kompetenciák
- matematikai gondolkodási kompetenciák
- személyes és társas kompetenciák
- kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság
- munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A művészetoktatás kiemelten foglalkozik a kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetencia fejlesztésével, és jelentős szerepet tölt be a többi kompetenciaterület fejlesztésében.

Projektpedagógia

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata, melynek középpontjában egy komplex jellegű problémafelvetés áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempontból elemezve komplex módon dolgoznak fel. Az egyéni és a csoportos munkaforma egyaránt jellemzi. A munkafolyamat eredménye a produktum. A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és közös tevékenységére épít. Fő jellegzetessége a szabadság és önállóság. Kilép a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből, valamint az iskolai környezetből. Az ismeretszerzés alkotó módon történik, az ismereteket a tanulók szerzik meg, a pedagógus facilitátorként segíti a munkát.

Tehetséggondozó program

Az óraterv keretében megvalósítható, a helyi tantervhez kapcsolódó tematika alapján működő fejlesztés, amely egyéni, páros, kis- és nagycsoportos formában szerveződik. A művészeti ágak megfelelő tehetségkoncepció alapján kerülnek a tehetségigérek a programba, a speciális képességmérésre épülő beválogatást pszichológiai mérés is támogathatja. A program éves munkaterv alapján működik, amelyben több pedagógus és külső szakember is részt vehet. Célja a tehetségigérek fejlesztése, a tananyag gazdagítása, dúsítása, új tartalmak beépítése. A program kimenete valamilyen alkotás, produktum nyilvános bemutatása. A program megvalósítását tehetséggondozó naplóban rögzíti a pedagógus.

Tanmenet

Tananyagközpontú tervezés, amelyben a pedagógus a tananyagtartalmat időrendben, a tanév egészére határozza meg.

Tematikus terv

Folyamatközpontú tervezés, a pedagógus az adott tanév komplex tananyagának elemzését (tartalmi, nevelésközpontú, didaktikai) követően, a tananyagot tematikai egységekre bontja, amelyhez óraszámokat rendel. A tematikai egység a csoportösszetétel (életkor, összevont évfolyam, egyéni igények szükségletek, egyéni és közösségi jellemzők) figyelembevételével készül, tartalmazza a célokat (nevelési, szakmai, fejlesztési), a tananyag kompetencia alapú feldolgozását, a pedagógiai és szakmai módszertani eljárásokat, tanulásszervezési technikákat, a tanulói tevékenységek, a motiváció megtervezését, az elérendő tudásszintet, az ellenőrzés és értékelés módját, valamint a tovább haladás útjának kijelölését. A tematikai egységek résztemára bontása eredményei a tematikai egység tanórai lebontását. Olyan korszerű tervezés, amely adaptivitást, rendszerszemléletet és reflektív szemléletet követel.

Tematikus közösségi alkalom

Az informális, non formális tanulást elősegítő tanórán kívüli, élményközpontú tevékenység, amely során egy választott témakört dolgoznak fel a tanulók a pedagógus, vagy pedagógusok által kidolgozott tematika szerint. Középpontban a tanulói tevékenység, a felfedezés és a tanulói alkotótevékenység áll. A projekthez hasonlóan a pedagógus facilitátorként vesz részt a megvalósítási folyamatban.

Tananyag

Az oktatás és a tanulás kiválasztott, különböző módon (spirális, lineáris, koncentrikus, egyéb) elrendezett ismeretanyaga. A tananyag komplex rendszert alkot, amely több szempontból is csoportosítható, és amelyben domináns szerepet kap az ismeretanyag gyakorlati alkalmazása.

A kompetencia alapú tananyag egy adott oktatási program része, amely moduláris felépítésű is lehet, tanuló- és tevékenységközpontú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszer.

Homogén és heterogén csoportokban a tanulók személyes, kognitív, szociális és speciális szakmai kompetenciáit, valamint módszerkompetenciáit fejleszti.

Tanszak

Az oktatásszervezéshez kapcsolódó fogalom, az adott művészeti ág sajátosságai alapján összerendezett, egyedi szakmai tananyagot tartalmazó tantárgycsoport.

Tantárgy

A művészeti ág tantervi programjában meghatározott tananyag egysége.

Az intézménytípusra jellemző tantárgyi csoportosítás:

- **Főtárgy** - a művészeti ág tantervi programjában elsődlegesenként megjelölt tantárgy,
- **Kötelező tárgy - Kötelezően választható tantárgy** - a főtárgy tananyagának feldolgozásához, elmélyítéséhez szükséges tantárgy,
- **Választható tantárgy** - a főtárgy ismeretanyagát kiegészítő tantárgy

Tantervi program

Az oktatás tartalmának, kiválasztásának, elrendezésének, feldolgozásának koncepciója. Funkciója az oktatási folyamat tervszerűségének megalapozása, az oktatás alapvető tartalmi egységeinek meghatározása.

Tantervi tananyagtartalom

A tantervi tananyagtartalom részletes felsorolás formájában megadja az adott terület, tantárgy évfolyamokra bontott legfontosabb témáit, témaköreit, fogalmait, személyeit, műveit.

Óraterv

A tanulási idő pedagógiai céloknak megfelelő felosztása tantárgyak és évfolyamok szerint. Az óratervben hagyományosan heti óraszám szerepel. A helyi tanterv az éves órakeretet megtartva didaktikailag indokolt esetben más óraszám felbontást is alkalmazhat, lehetőséget teremtve a csoportos, kiscsoportos, vagy egyéni tehetséggondozásnak, esélyteremtő felzárkóztató foglalkozásoknak, vagy a tananyag tartalmi gazdagításának.

Taneszköz

Oktatási eszköz, segédeszköz, tanítási és szemléltető eszköz. Az oktatás folyamatában felhasználható, az oktatás céljainak elérését elősegítő tárgy vagy digitális oktatási segédanyag. A taneszközök lehetnek hangszerek, tanári demonstrációs eszközök, tanulói munkaeszközök, nyomtatott vagy digitális tanári és tanulói segédletek, oktatástechnikai taneszközök, az online oktatást támogató digitális eszközök, anyagok és egyéb eszközök.

Tanév végi vizsga

A művészeti ágnak és a művészeti iskolai gyakorlatnak megfelelő nyilvános bemutató, melyen a tanuló az adott tanév szakmai eredményeiről ad számot. A megvalósításához szükséges helyszíni körülményeket, eszközöket, installációt, hangszereket, jelmezeket, viseleteket az iskola biztosítja.

Vizsgakövetelmények

A tanulói teljesítmények és a jogszabályban rögzített normák összehasonlítására alkalmas kritériumrendszer az oktatás szakaszainak határain. A sikeres alapfokú művészeti vizsga a tovább haladás feltétele, a művészeti záróvizsga a 12 éves képzés ünnepélyes záróeseménye. Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga a tanév végi vizsgával együtt is megszervezhető.

3.5 Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja alkalmazásának, és a programfejlesztés gyakorlatának fogalmi

Oktatási program, (pedagógiai rendszer) a helyi tantervben

A tanítás-tanulás megtervezését-megszervezését segítő, dokumentumok, szakmai eszközök rendszere. A pedagógiai rendszer jellegzetes komponensei a következők.

1. Tantervi program: tartalmazza a tantárgy tanításának céljait, fejlesztési feladatait, a követelményeket témákhoz, évfolyamokhoz vagy hosszabb ciklusokhoz rendelve, az értékelés elveit, továbbá kijelöli és az időben elrendezi a tananyagot.

2. Pedagógiai koncepció, mely összefoglalja, elméletileg is megalapozza azokat a pedagógiai elveket, amelyeken a program alapul.

3. Modulleírások: részletes leírást adnak egy-egy téma feldolgozásának menetéről, mindenekelőtt a tanulói tevékenységekről és az ajánlott eszközökről.

4. Eszközi elemek, amelyek lehetővé teszik a tervezett tevékenységek megvalósítását:

a) információhordozók: tankönyvek, kották, szövegek, képek, filmek, hanghordozók, makettek, digitális adathordozók stb.,

b) feladathordozók: munkafüzetek, feladatlapok stb.,

c) a kettő kombinációi: szoftverek stb.

d) Minden olyan további eszköz, mely a feladat megoldását, a tevékenység végzését lehetővé teszi. (Pl. hangszerek, egyéb felszerelések.)

5. Értékelési eszközök, amelyek elősegítik a tanulói teljesítmények javítását, növelését, amelyek a tanuló egyéni fejlődését szolgálják.

6. Továbbképzési programok, melyek során felkészítik a pedagógusokat a program alkalmazására és továbbfejlesztésére.

7. Támogatás: tanácsadás és programkarbantartás külső szakértő és az iskolavezetés részéről.

A szóhasználatot differenciáltabbá tehetjük, ha oktatási programnak az (1), (2), (3) és (4) pontban felsorolt komponenseket nevezzük, programcsomagról akkor beszélünk, ha ezek kiegészülnek az (5) ponttal. A pedagógiai rendszer pedig a (6) és (7) pontokat is tartalmazza.

A programfejlesztés szintjei:

1. A modulok szintje: a program elemi egysége a modul, azaz a tanítási (tanulási) egység, a pedagógiailag feldolgozott téma.

Itt alapvetően két feladat van: a témák azonosítása (azaz a tananyag kiválasztása) és a témák tanításának megtervezése. Egy modul több variációban készül el aszerint, hogy fiatalabb vagy idősebb tanulóknak szánjuk.

2. Az adatbázis szintje: a modulokhoz eszközi elemeket kell kidolgozni: feladatokat, szemléltető és informatív anyagokat. Ezek azonban professzionális fejlesztés esetén nem kötődhetnek kizárólagosan egyetlen modulhoz, külön adatbázisba szerveződnek, amely háttérként szolgál a legkülönbözőbb modulok számára.

3. A rendszerek szintje: a modulok sorrendje és egymásra épülése természetesen az esetek többségében nem lehet véletlenszerű. A programoknak bejárési utakat kell kínálni (lehetőleg többes számban) a kidolgozott modulokhoz. Bizonyos eszközi elemek szorosan kötődnek ezekhez a bejárési utakhoz. Ilyenek a tankönyvek, az értékelési eszközök, a továbbképzési programok, továbbá a tantervi programok.

3.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus munkaviszonyából, beosztásából adódó általános elvárások, feladatok:

- nevelő-oktató munkáját a Pesovár Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programja szerint végzi
- a tanterv alapján a táncoktatás tantárgy tanmenetének elkészítése, felkészülés az egyes tanítási órákra, audiovizuális és egyéb szemléltető eszközök kiválogatása vagy készítése
- oktatja és neveli a művészeti iskolában tanuló gyermekeket, betanítja és irányítja a táncosokat
- részt vesz az év eleji toborzásban és beíratásban

- megismerteti és betartatja az iskola házirendjét
- értékeli a tanulók tanulmányi előmenetelét
- a tananyag megtanítása, feldolgozása, megbeszélése
- a házi feladatok kijelölése és ellenőrzése, az írásbeli munkák kijavítása, a szóbeli feleletek és gyakorlati meghallgatása, megtekintése és értékelése
- jelenléti ívet vezet a diákokról
- szervezi a tanulócsoporthoz közösségi életét
- köteles a hosszabb ideje hiányzó növendék esetében a hiányzás okát felderíteni, a szülőkkel a kapcsolatot felvenni
- felkészíti tanulóit és részt vesz a felvételi és az év végi vizsgákon
- lehetőség szerint látogatja a kollégák rendezvényeit, óráit
- tevékenyen közreműködik a PFAMI ünnepségeinek és kulturális rendezvényeinek szervezésében és lebonyolításában
- előzetes egyeztetés alapján csoportjával részt vesz a különböző iskolai rendezvényeken és ünnepségeken
- félévente egy alkalommal nyílt tanítási órát tart, ahol a szülők láthatják gyermekük előrehaladását és megbeszélhetik személyesen az esetleges problémákat, illetve ekkor egyeztetik a programokat és fellépéseket
- évente legalább 2 szülői értekezletet tart
- köteles a tanítás megkezdése előtt 15 perccel megjelenni az oktatás helyszínén, a technikai eszközöket előkészíteni, próbaruhába öltözni
- az iskolatitkár útmutatása alapján vezeti a tanügyi nyilvántartás rá vonatkozó részét
- köteles folyamatosan aktualizálni a csoport névsorát
- Summerfest Nemzetközi Néptáncfesztiválon előkészítésében és lebonyolításában való részvétel: A tanulók számára lehetőség van önkéntesként segíteni a fesztiválon folyó munkát, melyről igazolást kaphatnak. A magyar néptáncot bemutató műsorokban szereplést vállalhatnak, melyet külön próbák előznek meg.
- a diákok problémafelvetéseit meghallgatja, közös megoldási javaslattal él
- személyesen részt vesz a diákoknak rendezett versenyeken
- az általa vezetett tanulócsoporthoz számára történő jelmezkiadásnál és jelmezosztásnál köteles jelen lenni

- jelmezt csak szülő aláírásával adhat ki
- szükség esetén szombat délelőttönként is oktat (a szülők szóbeli vagy írásbeli hozzájárulásával)
- köteles a kijelölt időben és helyen munkára képes állapotban megjelenni és a munkaidőt munkában tölteni
- hivatásból eredő kötelessége, hogy fejlessze szakmai és általános műveltségét, tökéletesítse pedagógiai munkáját, ennek érdekében használja fel az önképzés és a szerzett továbbképzéseken biztosított lehetőségeket
- részt vesz a tantestületi üléseken, a nevelési értekezleteken és a szervezett továbbképzéseken
- a további elvégzendő feladatait a nyilvános iskolai SZMSZ tartalmazza.

Felelőssége:

- felelős a rábízott növendékek fejlődéséért
- felelős a növendékállomány magatartásáért
- anyagi felelősséggel tartozik az általa használt, számára átadott technikai eszközökért, berendezésekért, azok tartozékáért
- felel a saját termében elkövetett károkozásért.

Az osztályfőnöki munka

Intézményünkben osztályfőnöki feladatokat lát el az a főtárgy tanár, aki legalább egy csoport szakmai munkáját irányítja, szervezi a csoport közösségi életét, tanítási órán kívüli tevékenységeit.

Az **osztályfőnök** az, aki az iskolákban a *személyességet* jelenti; az *osztályt*, csoportot, mint nevelési tényezőt, a szociális kompetenciákat alakító, formáló közösséget vezet; segíti a tanulókat a *jelen történéseinek megértésében*, a helyes értékrendjük kialakításában.

Az osztályfőnök modell szerepe

- Személyesség, természetes viselkedés, önbizalom, önbecsülés
- Hitelesség, kongruencia - a szavak, a tett és az érzelmek egysége a gondolati és a mindennapi tevékenység területén
- Tolerancia – mások véleménye, meggyőződése iránti türelmesség
- Empátia – beleélés a másik ember lelkiállapotába

Az osztályfőnök személyiségjegyei

- Magas szintű pedagógiai, pszichológiai műveltség

- Kiegyensúlyozott érzelmi élet
- Reális énkép és önismeret
- Magas fokú elkötelezettség és felelősségtudat
- Emberszeretet, gyermekszeretet
- Szociális érzékenység
- Fegyelem, önfegyelem
- Kritikai, önkritikai érzék
- Optimizmus, humor
- Kreativitás, találékonyság
- Helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség

A munka jellemzői

- Komplex, átfogó – a tanuló egész személyiségére irányul a tevékenysége
- Differenciált – a személyiség és a közösség fejlesztése folyamán individualizált követelményeket támaszt
- Rugalmas - nincs előírható, részleteiben megtervezhető tananyaga; ellátása lényegesen több spontaneitást, rugalmasságot, reflektivitást igényel

Az osztályfőnöki munka feladatkörei

- Közvetlen nevelőmunka – ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk; az aktuális események feldolgozása; különböző értékrendek megismertetése; a kultúrahasználat megtanítása; a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység; mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában; törődés a gyermekek aktuális problémáival; az osztály konfliktusainak megoldása; gyermekvédelmi munka
- Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása félévkor és év végén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás
- Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése

Nevelési témakörök

- Az osztályközösség menedzselése, a csoportkohézió kialakítása
- A személyiség fejlesztése, az énkép alakulása.
- Az értékre való nevelés – az egészség védelme, a családi élet harmóniája, a társadalmi szerepre való felkészítés, a jövőkép alakítása, a műveltség gyarapításának igénye, munka- és környezetkultúra, a szabadidő igényes eltöltése.
- Személyes biztonságra nevelés, közlekedési kultúra az ésszerű fogyasztó, a deviáns magatartások megelőzése.
- A nemzeti hagyományok megismertetése és tisztelete.
- Az önkép, önértékelés fejlesztése.
- A szocializációs folyamatok elősegítése.

- Konfliktuskezelés

3.7 Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

- Feladat a hátrányos helyzetben lévő és a veszélyeztetett tanulók nyilvántartása, segítése.
- Segítségnyújtás a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség okainak megszüntetésében.

3.8 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

3.8.1 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A deviáns életvitel kezdetének fontos jelzője lehet, hogy a fiatal kiszorul a korábbi informális csoportokból, megváltozik (romlik) a megítélése a formális csoportban (osztály). Ennek többféle oka lehet; az életkori változásokkal átrendeződnek a szerepek, illetve új tartalommal töltődnek meg. Ez utóbbi gyakran okoz a fiatalokban konfliktust, és ekkor a csoportnyomás feszül szembe a belső értékekkel, korábbi ideákkal, a belső vívódás okozta konfliktus látható jeleket ölthet, és zavart viselkedéshez vezethet.

A feszültség csökkentésének alkalmazott módszerei:

- a figyelem megosztása (kiiktatja tudatából az ellentmondást)
- ideológia kovácsolása (gyakori és közismert önigazolás)
- kompromisszum képzése (passzivitás, vagy kitérés)
- kábítás (a szerfogyasztás, mint időleges "felejtés")
- menekülés (kilépés a helyzetből).

Bármelyik feszültségcsökkentő módszerhez folyamodik a fiatal, az a személyiségfejlődésére káros lehet, de különösen az utolsó két forma jelent nagy veszélyt.

Bármely ok miatti deviáns magatartás, beilleszkedési zavar (tüneti) kezelése a személyre szóló fejlesztés során történik.

A teljesítménykényszer miatti magatartászavar elkerülése a meglévő értékek hangsúlyozása és a kibontakozás lehetőségének biztosítása (szereplés, szervezés, karitatív tevékenység) útján történik. Megelőző és segítő pedagógiai tevékenységünk során fokozott figyelmet fordítunk a tanulói személyiségi jogok tiszteletben tartására.

A pedagógiai szakszolgálatral való együttműködés a pedagógus feladata.

3.8.2 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség összetett, komplex képesség, a személyiség alapvető, domináns jegye. Meghatározása általános értelemben is nehéz, objektíven nehezen vagy alig mérhető. Mindenképpen értékjelző, amelynek kutatása, gondozása a mi iskolatípusunk alapfeladata.

Hisszük, hogy a művészet nagy hatással van a személyiségre, alakítóan hat a lélekre. Éppen ezért a nevelésben igen nagy szükség van rá.

A művészi tehetség készség formájában nyilatkozik meg a tanulás előtti korban. Ezt a készséget kell felismernünk, felmérnünk, megvizsgálva közben a gyermek egész személyiségét, értelmi, kombinációs és asszociatív képességét, kreativitását, érzelmi reakcióit, fantáziáját, temperamentumát, kitartását, memóriáját, akaraterejét, aktivitását.

Igazán csak az oktatás, tanulás folyamán nyilvánul meg a gyermek tehetsége, tanulási tempójának függvényében. De még ezeknek a tudatában is tisztában kell azzal lennünk, hogy a gyermek, az ember individuum, nem ismerhetjük eléggé, azt pedig még kevésbé, hogy kivé, mivé fejlődhet.

A tehetségfejlesztés iskolánkban alkalmazott módjai:

- gazdagítás és elmélyítés (differenciálás, nyitott feladatok, különböző munkatempó, egyéni fejlesztés, különféle csoportosítás osztályon, évfolyamon belül, a tehetséges tanulók minél nagyobb önállóságot, alkotó jellegű feladatot kapnak);
- kiscsoportos és egyéni foglalkozások
- gyorsítás (több évfolyam anyagát rövidebb idő alatt teljesítheti a tanuló).

A tehetségfejlesztés feladatai, eszközei:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozó foglalkozások (neves szakemberek bevonásával szervezett tréningek, kurzusok, táborok az önismeret, az önértékelés, a művészi kifejezőkészség, a problémamegoldó készség fejlesztésére, az ismeretek bővítésére);
- felkészítés versenyekre, fesztiválokra
- kiállítások, hagyományőrző programok szervezése;
- felkészítés szakirányú továbbtanulásra
- együttműködés felnőtt csoportokkal (Forrás Néptáncegyüttes, kistérségi hagyományőrző csoportok)

3.8.3 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az intézetbe kerülő fiatalokról az iskolatitkár gyűjti be az adatokat, majd iktatás után továbbítja a megszerzett információt az osztályfőnököknek.

- Tanórán belüli tevékenységek

- Differenciált oktatás: tanórán belüli differenciálás

- Tanórán kívüli tevékenységek ingyenessé tétele a rászorulóknak számára

- Felvilágosító munka az intézmény szociális juttatásainak lehetőségeiről szülői értekezleteken

Félévente nyílt tanítási órán láthatják a szülők gyermekük előrehaladását. A felmerülő problémáikat megbeszélhetik a szaktanárral.

Az intézmény tanulóit és a szülőket az iskola életéről, az iskola munkatervéről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és a szaktanárok tájékoztatják.

A szaktanárok szóban illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban tájékoztatják a tanuló szüleit az egyéni haladásról.

A szülők kérdésüket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg közölhetik a szaktanárral, az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel.

3.9 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók, illetve képviselőiknek részvétele az iskolai döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében, a jogszabályban meghatározott egyetértési-, véleményezési- és javaslattételi jog gyakorlása révén valósul meg. A tanulóközösségek, osztályközösségek, diákkörök, műhelyek s az iskolában szerveződő művészeti csoportok önálló közösségek. Mivel az iskola több településen és több telephelyen működik, a tanulók kevésbé tudnak egymással megismerkedni. Ezért ebben az intézménytípusban nincs lehetőség a diákönkormányzati rendszer kiépítésére és gyakorlati megvalósítására. Az iskola életében bekövetkezett változások véleményezésben, döntésekben ezért a diákok képviselőjét vállaló, tíz évnél idősebb tanuló vesz részt.

Az intézmény igazgatója jogszabályban meghatározott esetekben írásban kéri a diákok képviselőjének egyetértését, véleményét, felhívja figyelmét a jogszabályban meghatározott határidő betartására. **A felkérő levélhez melléketként csatolja a dokumentumot, melyről a nyilatkozatot kéri.** Az intézményi dokumentumok aláírásának joga a diákok képviselőjét illeti.

A diákok képviselője az iskola igazgatójához címzett javaslattal bármikor élhet, melyre tizenöt napon belül választ ad az igazgató. Válaszadás előtt szóbeli meghallgatásra kérheti magához a javaslattevőt.

A tanulók tájékoztatása, véleményük kikérése, javaslataik megtétele, és a döntési jogaikat a tanulók a csoportokon belül tehetik meg, amelyet a csoportvezető pedagógus koordinál.

A csoportvezető pedagógusok a következő témakörökben kéri a tanulók véleményét:

- adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál
- SZMSZ elkészítésénél, módosításánál
- a Házi rend elkészítésénél, módosításánál
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez
- a tanórán kívüli foglalkozások formáinak meghatározásához
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével kapcsolatos fenntartói döntés előtt,
- a tanuló ellen indult fegyelmi eljárás során
- a tantárgyválasztási tájékoztató elfogadása előtt

3.10 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A szülők folyamatos, többoldalú tájékoztatása elengedhetetlen feltétele céljaink elérésének, eredményes működésünknek. A szülők folyamatos kapcsolatot tartanak az iskolával. Értesülnek az iskolai élet aktuális dolgairól és közvetlenül informálhatják a többi szülőt is. A szülőket negyedévente (írásos vagy szóbeli formában) tájékoztatjuk az intézményben folyó munkáról, eredményeinkről.

Tanév elején szülői értekezletet tartunk. Várjuk a szülőket, családtagokat az évenkénti nyílt napjainkon, félévi és év végi vizsgabemutatókon, táborozás során, kirándulások alkalmával, év végi gálaműsorainkon.

A gyermekek igazolatlan hiányzásáról azonnal írásban tájékoztatjuk a szülőket.

A diákokat – képviselőik bevonásával folyamatosan tájékoztatjuk az őket érintő kérdésekről, illetve bevonjuk őket ezen kérdések, problémák megbeszélésébe, véleményezési jogukkal élhetnek.

3.10.1 A szülők és pedagógusok együttműködésének fórumai

A szülőkkel való együttműködés, kapcsolattartás formái:

Digitális:

- E-KRÉTA rendszer üzenetküldő funkciója
- E-KRÉTA rendszer ellenőrző funkciója
- Google Classroom, Zoom
- közösségi hálózatok
- E-mail

Hagyományos:

- fogadóóra
- szülői értekezlet
- találkozás
- levélváltás
- telefon

Előremutató formák:

- jótékonyági estek szervezése, jegyeladás
- gyermeknap, pedagógusnap, farsang szervezése a szülői szervezet bevonásával
- közös múzeumlátogatások és kirándulások
- táborok

a./ **Szülői értekezlet:** a szülők és a nevelők folyamatos együttműködésének, párbeszédének kialakítása, szülők tájékoztatása:

- a tanuló magatartásáról, szorgalmáról,
- a tantervi követelményekről,
- a szaktanár munkájáról,
- közoktatás változásáról, alakulásáról,
- az osztályközösség alakulásáról,
- szülői kérések, vélemények, javaslatok összegyűjtése, továbbítása az igazgatóság felé

b./ **Fogadóóra:** szaktanárok és szülők találkozója, mely a tanuló egyéni fejlesztésének segítését célozza meg, tehetséggondozást és az egészséges életmódra nevelést segíti.

c./ **Nyílt tanítási nap:** a szülő vagy érdeklődő megismerheti az iskola oktató-nevelő munkáját, a tanítási órákat, és tájékoztatást kap a csoport iskolai életéről

d./ **Írásbeli tájékoztató:** a szülők tájékoztatása az iskolába járó tanuló eredményeiről, magatartásáról, eseményekről, rendezvényekről, programokról

3.10.2 Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás:

Városi társintézményekkel: Az intézmények (általános és középiskolák, Városi Művészeti Iskola, Matrica Múzeum, Barátság Kulturális Központ, Városi Szabadidőközpont) vezetőivel az iskola igazgatója tartja a munkakapcsolatot, bevonta a szaktanárokat. Tanév elején az órarend, működési feltételek és programok megbeszélése. Tanév közben a felmerülő problémák eseti megvitatása. Közös rendezvények, műsorszolgáltatás, a kölcsönös érdekek mentén való szövetkezés és kölcsönös tájékoztatás jellemzi a kapcsolatokat.

Szervezetekkel, intézményekkel: Az iskola hivatalos képviselője az igazgató. Ezt a képviselőt elláthatja az a szaktanár, aki valamely szervezet választott tisztségviselője, vagy a szakfeladatból adódó munkakapcsolat azt indokolja és az iskola igazgatója előzetesen egyeztetette.

Szakmai szervezetekkel: A már kialakított kapcsolat folytatása az Örökség Gyermek Népművészeti Egyesülettel, a Martin György Néptánc Szövetséggel, a Hagyományok Házával, a Tánc házi Kamarával, a Magyar Fesztivál Szövetséggel, a Muharay Elemér Népművészeti Szövetséggel, CIOFF Magyarországi Szervezete, Budapest- Közép- Dunavidék Regionális Idegenforgalmi Bizottság, továbbképzéseken való részvétel, felkéréseknek való elégtétel. Az intézmény művészeti vezetője a MAMOSZ elnökségének tagja.

Nemzetközi Szervezetekkel: CIOFF, IOV, CID fesztiválszervezési, nemzetközi növendék csereprogram, koncertek, fellépések stb. ügyében.

3.11 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Az alapfokú művészeti iskolában művészeti alapvizsgát kell szervezni, és művészeti záróvizsga is szervezhető. A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga vizsgakövetelményeit, vizsgafeladatait az alapfokú művészeti iskola az oktatásért felelős miniszter rendeletében foglalt keretek között határozza meg.

Az alapfokú művészeti iskolában a művészeti alapvizsgát és a záróvizsgát a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időpontban kell megszervezni. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a jogszabályban meghatározott óraszámnál többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik. A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Tanulmányok alatti vizsgát – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű lebonyolításáért.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb húsz óráig tarthat.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

A vizsgákról jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyv tartalmazza az intézmény nevét, OM azonosítóját, címét, a tanuló nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja születési nevét, lakcímét, a vizsgatárgy nevét, az írásbeli vizsga időpontját értékelését, a szóbeli vizsga időpontját, a feltett kérdéseket, a vizsga értékelését és a kérdező tanár aláírását, a végleges osztályzatot, a jegyzőkönyv kiállításának helyét és idejét, az elnök, a jegyző és a vizsgabizottság tagjainak nevét és aláírását.

Különbözeti vizsga:

Különbözeti vizsgát tehet az a tanuló, aki magasabb évfolyamba kéri a felvételt.

A különbözeti vizsga képességhelmérésből, az előző évfolyam anyagának számonkéréséből áll. A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyv készül.

A különbözeti vizsga eredményét a bizonyítványba a különbözeti vizsga dátumával kell bejegyezni és a megjegyzés rovatba a különbözeti vizsga tényét be kell jegyezni.

Külonbözeti vizsga szervezése a tanév rendje szerinti időpontban lehetséges.

Osztályozó vizsga:

Ha a tanuló a tanítási év közben a tananyagot hamarabb teljesítette, lehetőség van a differenciált oktatás elvei szerint a következő év tananyagát tanulni. Ebben az esetben a tanuló, év végén két év anyagából összevont vizsgát tehet.

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tenni, ha

- felmentették a tanóra foglalkozásokon való részvétele alól
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

Az osztályozó vizsgát a tanév rendje szerint kell megtartani.

Felsőbb osztályba lépés:

Az alapfokú művészeti iskola felsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki a közvetlenül megelőző osztályt sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott.

A művészeti iskola legmagasabb alapfokú osztályát eredményesen elvégző tanuló alapvizsgát tehet, a sikeres vizsgát követően a továbbképző évfolyamába léphet.

A továbbképző elvégzése után a tanuló alapfokú záróvizsgát tehet.

A továbbképző évfolyamain az a tanuló kezdheti meg tanulmányait, aki legalább két alapfokú évfolyamot elvégzett.

Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban:

Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudja, az igazgatótól legkésőbb május 10. napjáig kérheti, hogy tanulmányait a következő tanévben ugyanannak az osztálynak tanulójaként folytathassa.

A Köznevelési Törvény 71. § (7) bekezdése alapján a tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt.

Ugyanazon évfolyamon folytatja tanulmányait az a tanuló is, akinek igazolt mulasztása valamely tantárgyból meghaladja az összes óraszám egyharmadát, továbbá azok, akik szülői és tanulói kérésre meg kívánják ismételni az adott osztályt.

Félévi, év végi vizsga:

A félévi osztályozó vizsga a szaktanárok jelenlétében zajlik. Az érdemjegyet a szaktanárok állapítják meg.

Az év végi osztályozó vizsgán az érdemjegyet a főtárgy tanárának javaslata alapján a vizsgabizottság állapítja meg.

A bizottság elnöke az igazgató, vagy megbízottja (helyettes vagy tanszakvezető). A bizottság tagjai: a főtárgy tanára, és még egy pedagógus.

3.12 A felvétel és az átvétel szabályai

A szülő gyermeke tanköteles korától kérheti a gyermek felvételét az alapfokú művészetoktatási intézménybe.

Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskolaváltás, valamint az új tanuló átvételének szabályait, szükség szerint különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával, vagy évfolyamismétléssel.

A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre.

Az alapfokú művészeti iskolába külön jelentkezési lap benyújtásával kell jelentkezni. A felvételi eljárás rendjét az iskola igazgatója határozza meg. A beiratkozás időpontját a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal korábban – a helyben szokásos módon – nyilvánosságra kell hozni.

A jelentkező képességeit az iskola – adott művészeti ágnak megfelelő végzettségű és szakképzettségű – pedagógusaiból álló bizottság méri fel. A bizottság a jelentkezők képességeinek felmérése után javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálására, továbbá arra vonatkozóan, hogy melyik évfolyamra vegyék fel a jelentkezőt. Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményeinek és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidőszámítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. Olyan esetben, amikor a tanuló tanév közben kíván az iskolába belépni, a tanulót az alapfokú művészetoktatásban kapott bizonyítványa alapján, ennek hiányában a felvételi vizsgán elért eredményének figyelembevételével soroljuk be a meghatározott évfolyamba.

A tanulói jogviszony megszűnik, ha kiskorú tanuló esetén a szülő vagy a nagykorú tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon, továbbá az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát, valamint az utolsó továbbképző évfolyam záróvizsga letételének napján, ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján és ha a tanuló tanulói jogviszonyát – a tanköteles tanuló kivételével – fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján (ez hátrányos helyzetű tanuló esetében nem alkalmazható). Megszűnik a tanulói jogviszonya annak a tanulónak, aki egy tanéven belül igazolatlanul tíz tanóránál többet mulaszt, feltéve hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább két alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

A nevelési-oktatási intézmény köteles a tanulót, valamint a gyermek, a kiskorú tanuló szülőjét írásban értesíteni gyermeke felvételével, a tanulói jogviszony megszűnésével, a gyermek, tanuló fejlődésével, tanulmányi előmenetelével kapcsolatos döntéséről, az intézmény működésének rendjéről, továbbá minden olyan intézkedésről, amelyre vonatkozóan jogszabály az értesítést előírja.

3.13 A pedagógiai program végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételek. (A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.)

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges személyi feltételeket a mindenkor tanterv-felosztás tartalmazza. Az eszközöket és felszereléseket az alapfokú művészetoktatás tekintetében a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 2.sz. mellékletében előírtak, valamint helyi tantervi programunk speciális szükségletei alapján a határoztuk meg.

TÁNCMŰVÉSZET

(modern tánc, néptánc, tanszak)

	A	B	C
1.	<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>
2.	Helyiségek	-	
3.	tanterem	a csoport, illetve az együttesek létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	más művészeti ágakkal, tanszakokkal közös helyiségként is kialakítható, ha a tanulók és a csoportok száma azt lehetővé teszi
4.	táncterem	iskolánként (székhelyen telephelyen) 1	és figyelembe vehető más célra létesített, de funkciójának megfelelő, a többcélú hasznosítás szempontjai szerint

			kialakított nagyméretű terem is
5.	tanári öltöző, tusoló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	
6.	tanulói öltöző, tusoló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	
7.	kellék- és jelmeztár vagy kellék- és jelmeztároló	iskolánként 1	jelmezek, viseletek számára
8.	Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei		
9.	Tanterem		
10.	tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	
11.	tanári asztal, szék	tantermenként 1	
12.	eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
13.	Tábla, vagy flipchart	tantermenként 1	elméleti órák helyiségébe
14.	CD lejátszó	tánctermenként 1	
15.	televízió, digitális kamera, DVD lejátszó	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
16.	szeméttároló	helyiségenként 1	
17.	Táncterem		a tanszaknak megfelelő burkolattal (fapadlózat, laminált padlózat, sportpadló, fapadlózat balett- szőnyegborítással)
18.	Zongora, pianínó, 1 vagy elektromos zongora		Korrepetitor alkalmazása esetén
19.	zongoraszék		korrepetitor alkalmazása esetén
	rögzített, vagy mobil tűlkör		
21.	Rögzített, vagy mozgatható balett rudak	tanulók létszámának figyelembevételével	a tanulók kora szerinti magasságba függesztve, a balett tanszakon
	Jelmezek, viseletek, kellékek	iskolánként	a tanított tanszakoknak és a tanulói létszámnak megfelelően

4. Helyi tanterv

4.1 Általános rendelkezések

(Alkalmazandó mindkét tanterv szerint oktatásban részesülő valamennyi tanulóra)

4.1.1 Alap és többletfoglalkozások

Az alapfoglalkozások időtartama minimum heti 4 óra, azaz legalább 180 perc. A nevelés - oktatás nem csak a tanórai munkában érvényesül, hanem a fellépések, szereplések, fesztiválok, tanulmányi kirándulások, egyéb rendezvények alkalmával is.

4.1.2 Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Intézményünkben nem használunk tankönyvet.

4.1.3 Felvételi vizsgarend

Minden jelentkezőt felveszünk függetlenül a képességektől, mert a tanulónak joga, hogy az érdeklődésének megfelelően választott művészeti területen képzésben vegyen részt. Az iskola feladata a legmagasabb szinten a képességek fejlesztése.

Beíratáskor a szülőnek hitelt érdemlően bizonyítania kell a gyermek személyazonosságát.

Olyan esetben, amikor a tanuló tanév közben kíván az iskolába belépni, a tanulót az alapfokú művészetoktatásban kapott bizonyítványa alapján, ennek hiányában a szaktanár javaslat alapján soroljuk be a meghatározott évfolyamba.

4.1.4 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A követelményeket évfolyamonként határozza meg a tanterv.

A beszámoltatás formái

A) Évközi beszámoltatás

1. gyakorlati feladat végrehajtása önállóan vagy tanári irányítással,
2. szóbeli felelet,
3. írásbeli felelet

B) Év végi beszámoltatás (vizsga)

4. nyilvános bemutató
5. színpadi produkció
vagy
6. csoportos gyakorlatsor
vagy
7. bemutató óra (tanári irányítással végrehajtott feladatok);
8. gyakorlati feladat végrehajtása (önálló munka; pl.: gyűjtőmunkák, gyakorlatsor összeállítása, levezetése stb.);
9. szóbeli vizsga (pl.: előadás elemzés);
10. írásbeli vizsga (pl.: teszt, esszé).

A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai

a) Az év végi beszámoltatás (vizsga)

11. az előképző évfolyamain nem kötelező,
12. az 1–10. alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanult valamennyi tantárgyból kötelező:
13. gyakorlati tantárgyakból a nyilvános bemutató kötelező,
14. 9. és 10. évfolyamon a főtárgy követelményei alapján kötelező előadás bemutatása,
15. a szaktanárok választása alapján lehetőség van a kombinált beszámoltatásra: több tantárgyból összevontan számolnak be a tanulók a tanév anyagából (pl. a színpadi előadást úgy kell összeállítani, hogy abból mérhető legyen a színjáték, a mozgásgyakorlatok, illetve a beszédgyakorlatok tantárgy adott évre előírt követelményeinek teljesítése is).

b) Év közben a beszámoltatás rendszeres (havonta 1 alkalom).

c) Művészeti alapvizsga az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően tehető.

d) Művészeti záróvizsga az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően tehető.

4.1.5 A tanulók teljesítménye értékelésének, minősítésének formái

Az értékelés szempontjai:

1. sokszínű, serkentő, ösztönző hatású fejlesztő értékelés
2. folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő
3. tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú
4. következetes, szakszerű és felelősségteljes,
5. céljai és követelményei mindenki számára legyenek előre ismertek

Az értékelés típusai, formái

Diagnosztikus értékelés (helyzetfeltáró)

- végezhetjük a tanulók előzetes tudásának, készségeinek felmérésére
- tanév közben célja lehet a felmerülő tanulási problémák feltárása, amelyet a helyzet elemzése és

- a korrekciós lehetőségek kidolgozása követ
- fajtái: év eleji szintfelmérés, hibaorientált értékelés

Formatív értékelés (formáló, segítő)

- mint leggyakrabban alkalmazott értékelési eljárás, visszajelzést ad a tanulónak az aktuális
- tudásáról, megerősíti, illetve korrekcióra készíteti
- célja az eredményes tanulás elősegítése, a tanítási - tanulási folyamat optimalizálása
- fajtái: szóbeli, portfólió, projekt, egyéni feladatvállalás

Szummatív értékelés (összegző)

- a pedagógiai folyamat nevezetes szakaszainak lezárásakor alkalmazzuk, amikor globális képet
- akarunk kapni arról, hogy a tanulók milyen mértékben sajátították el a követelményeket
- az adott tantárgy helyzetét vizsgáló ellenőrzési folyamat egyik lehetséges módszere is lehet
- fajtái: szakmai vizsga, bemutató, kiállítás, egyéni feladatmegoldások.

A tanulói teljesítmény értékelése

A pedagógus szóban és írásban is értékeli a tanuló munkáját. Az **előképző első és második** évfolyamán **az értékelés szöveges**, az alábbiak szerint:

1. nem felelt meg- /aki nem tudta elsajátítani a tananyagot/
2. megfelelt- / aki nagy részben elsajátította a tananyagot, a hiányosságai rövid időn belül pótolhatók/
3. jól megfelelt- / aki a tananyagot magabiztosan tudja, de időnként tanári segítségre szorul/
4. kiválóan megfelelt- / aki tanári segítség nélkül magabiztos tudással rendelkezik/

A pedagógus a tanuló teljesítményét az alapfok és a továbbképző évfolyamain a tanítási év közben **érdemjeggyel** értékeli, félévkor és a tanítási **év végén osztályzattal** minősíti.

Az Alapfok 1-6-ig és a Továbbképző 7-10-ig évfolyamán az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

1. **Jeles (5):** aki ismeri, érti, tudja, reprodukálni képes a tananyagot, pontosan szabatosan fogalmaz, a megszerzett ismereteit képes alkalmazni, önállóan tanári segítség nélkül, szabadon ad elő.
2. **Jó (4):** aki kevés jelentéktelen hibával dolgozik, apró bizonytalanságok jellemzik,

kisebb előadási hibákat vét, de törekszik a hiányosság leküzdésére. Előadásában, munkájában kevés tanári segítséget igényel.

3. **Közepes (3):** aki pontatlan, több hibával dolgozik, többszörösen szorul nevelői segítségre, ismeretei felszínesek, kevésbé tud önállóan dolgozni.
4. **Elégséges (2):** aki nagy hibaszázalékkal dolgozik, csak a tananyagi minimumot teljesíti, képtelen az önálló feladatmegoldásra.
5. **Elégtelen (1):** aki a tananyagot minimálisan sem sajátítja el, tanári irányítással sem képes a tananyag reprodukálására

Fontosnak tartjuk a tanulói tudásszint rendszeres mérését, ezért a tanulók teljesítményét havonta kell érdemjegyekkel is értékelni. (Kivétel az SZMSZ szerint) A tanulók félévkor az osztályban tanító szaktanárok jelenlétében félévi vizsgát, év végén az osztályban tanító szaktanárokból és külső szaktanárokból álló bizottság előtt vizsgát tesznek. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás csoportosan és egyénileg történik. A minősítésre a szaktanár tesz javaslatot. A bizottság szótöbbséggel dönt. **Az előképző évfolyamain nem kell vizsgát szervezni.**

Az értékelés egyéb módja:

A havi érdemjegyeknek és a **félévi vizsga** eredményeinek átlaga adja a félévi osztályzatot. A félévi osztályzat, a második félévi havi érdemjegyek, valamint az év végi vizsga eredményeinek átlaga adja a bizonyítványba bekerülő év végi osztályzatot.

Ezzel az értékelési rendszerrel célunk, hogy a tanulók egész éves munkáját értékeljük, ugyanakkor szem előtt tarjuk, hogy az év végi osztályzat kialakításában ne legyen döntő a vizsgához kötődő esetlegesen negatív pszichikai állapot.

Az év végi vizsga a főtárgyakra és a kötelező tárgyra vonatkozik.

Az elméleti tantárgyakból félévkor szóban, év végén szóban, vagy írásban, felmérés, vagy teszt formájában adnak számot tudásukról a tanulók.

Az év végi vizsga jegyeit az iskola által szerkesztett vizsgalapon kell feltüntetni, amelyet a három fős vizsgabizottság aláírással hitelesít.

A szorgalom értékelésének, minősítésének formái

Példás:

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik;

1. Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;
2. Többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;
3. Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;
4. Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

Jó:

1. Annak a tanulónak szorgalma, aki figyel az órákon, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik;
2. Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;
3. Általában felkészül, de különösen érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya jó;
4. Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

1. Annak a tanulónak a szorgalma, aki munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást;
2. Önállótlán, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát;
3. Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt;
4. Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag:

1. a tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;
2. képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan;
3. gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz;
4. érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

A szorgalom értékelése:

- A tanulók szorgalmának félévi és év végi értékeléséhez a nevelőtestület felé a főtárgy tanár tesz javaslatot a nevelőtestületi osztályozó értekezleteken.
- A főtárgy tanár a javaslattétel előtt kikéri az osztályközösség és az osztályban tanító tanárok véleményét.
- A tanulók szorgalmának és értékelését (érdemjegyét) a nevelőtestület hagyja jóvá. Vitás esetekben a nevelőtestület szótöbbséggel határoz. A jutalmazó és fegyelmező intézkedésekről a szülőt értesíteni kell.

4.1.6 Továbbhaladás az intézményben:

Félévenkénti tájékoztató értékelés után, a tanév végén a nevelőtestület dönt a tanuló továbbhaladásáról.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló kiemelkedő előrehaladása esetén a főtárgy tanár javaslata alapján a tanuló és a szülő egyetértésével az igazgató dönt a rendkívüli továbbhaladásról.

Ezen esetben a tanuló több évfolyam anyagából *osztályozó vizsgát* tehet, amely vizsgabizottság előtt zajlik.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően *művészeti alapvizsgát* tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig *művészeti záróvizsgát* tehet.

Akik a 2004/2005. tanévben kezdték meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény első alapfokú évfolyamán, a továbbképző évfolyamokra művészeti alapvizsga letétele után léphetnek.

Az alapfokú művészetoktatásba a 2004/2005-ös tanévet megelőzően beiratkozottak akkor kezdhetik meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény továbbképző évfolyamán, ha legalább két alapfokú évfolyamot sikeresen elvégeztek.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeknek eleget tett. Ha a tanév végén a tanuló elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés egyik alapfeltétele a foglalkozások rendszeres látogatása, mert a képzés elsősorban gyakorlati foglalkozásokra épül, amelyet tanári irányítás nélkül nem lehet elsajátítani.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása a tanítási órák egyharmadát meghaladja, a tanuló nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

4.1.7 A tantárgy- és tanárválasztás szabályai

Az intézményünkbe jelentkező tanulók jelentkezési lapjukat közvetlenül a választott pedagógushoz adják le. A maximális létszám elérést követően csak akkor választhatja a tanuló a pedagógust, ha megfelelő jelentkező van újabb csoport indítására.

A tantárgyválasztás és a tanárválasztás módosításának eljárásrendje

Az iskola igazgatója:

- a nevelőtestület javaslatát figyelembe véve minden év **március 10-ig** elkészíti a tantárgyválasztási tájékoztatót;
- a kikért véleményeket ismerteti a nevelőtestülettel, kikéri véleményét, majd véglegesíti a tantárgyválasztási tájékoztatót;
- **minden év április 15-ig** a hirdetőtáblán közzéteszi a következő tanévre szóló véglegesített tantárgyválasztási tájékoztatót és jelentkezési űrlapot, amely tartalmazza a választható tantárgyak megnevezését évfolyamonként és előreláthatóan az oktató pedagógus nevét.

A tanulók:

- az osztályfőnöktől/iskolaitkártól kérhetnek jelentkezési űrlapot
- a tanuló május 20-ig adhatja le a tantárgy és a felkészülési szint valamint a tanár megválasztásával kapcsolatos döntését a jelentkezési űrlapon;
- a tantárgyválasztás jogát a szülő (törvényes képviselő) és a tizennyolcadik életévet be nem töltött tanuló közösen gyakorolja, ezért az érvényesség érdekében a jelentkezési űrlapot **mindegyiküknek** alá kell írni; ha a tanuló tizennyolcadik életévét a döntés meghozatalakor betöltötte, a tantárgyválasztás jogát önállóan gyakorolja, a jelentkezési űrlapot egyedül írja alá.

A tantárgyválasztás módosításáról:

- ha a tanuló választását módosítani szeretné, augusztus 20-ig írásbeli kérelemmel fordulhat az iskola igazgatójához;
- a tanuló az igazgató engedélyével módosíthatja választását, a tanulót e jogáról írásban a jelentkezési űrlapon tájékoztatja az iskola.

A választható tantárgy felvételének feltételei:

- minimum 16 fő jelentkezése az adott tantárgy felvételére

4.1.8 Tantárgy és óraserkezet

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12

A tanítási órák ideje 45 perc, az iskola ennél hosszabb órákat is szervezhet, amelyek ideje 90 percnél nem lehet hosszabb. A heti kötelező 4 tanítási óra egy napon is szervezhető, ebben az esetben a tanszak tevékenységéhez és sajátosságához igazodva szünetet kell biztosítani.

A csoportbontások és tanórán kívüli foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontásban megvalósított órakeret iskolánkban nem indokolt, és nem biztosított.

Csoportbontásban végzett oktatás elsősorban a néptánc tanszakon és alkalmanként lehet szükség, amennyiben szakmai kritériumok azt indokolttá teszik, pl. nemek szerinti csoportbontás, amely többnyire a tanórán belül valósulhat meg.

Tanórán kívüli foglalkozásokat a pedagógusok hirdetik meg. A pedagógusok a tanórán kívüli foglalkozásokat önként vállalt feladatként, vagy pályázat keretei közötti finanszírozás szerint valósítják meg.

A tanórán kívüli foglalkozásokról a pedagógusok írásban tájékoztatják a szülőket. Az ingyenesen igénybe vehető programok mellett térítési díj ellenében igénybe vehető programokat is kínálunk. A térítési díj fizetéséhez kötött programok nem kötelezőek. A szülőket írásban tájékoztatjuk, mely programokat biztosítja ingyenesen az iskola, és melyek esetében kell a költségeket megtéríteni. A hátrányos helyzetű tanulók részvételét a térítési díjköteles programokon pályázati forrásból biztosítottuk (Közoktatási Megállapodás 2006) egészen 2012. szeptemberéig.

Az összevont osztályok működésének meghatározása:

A pedagógusok a saját maguk által készített tanmenetükben határozzák meg a tananyag differenciálásának módját. Vegyük figyelembe a csoport összetételét, életkori sajátosságait, érdeklődését és felkészültségét, valamint az alapfokú és továbbképző évfolyamok kimeneteli követelményeit.

Az évfolyamok összevonásának szabályai:

Az összevont osztályok esetén a differenciálás és dústítás módszerét kell alkalmazni. A tanmenetben fel kell tüntetni a különböző évfolyamokra vonatkozó fejlesztési és szakmai terveket. Az elméleti tantárgyak esetén a tananyag feldolgozásának szintjét, módszerét és tematikáját a csoport összetétele alapján szintén a pedagógus határozza meg.

Az elméleti tantárgy tananyagtartalmát a csoporton belüli évfolyamokra lebontva úgy kell megtervezni, hogy a kimeneti időszakra a tananyagtartalmat minden tanuló a követelményeknek megfelelően sajátítsa el. A mélységében történő gazdagítás és a projekt munka alkalmazásával a tananya újszerű feldolgozásával a magasabb évfolyamban tanulói is motiváltak lesznek a tananyag megismerésében. A differenciálás az alkalmazható tudás megszerzésében is jelentős szerepet játszik. Az összevont osztályokban a kötelezően választható tantárgyakból is osztályzatot kell adni.

A kötelezően választható tárgyak felvételének szabályozása:

Óraszámok meghatározása:

Az előképző évfolyamain a fenntartó határozza meg a heti kötelező óraszámot

Alapfok 1-2. évfolyamon heti 5 tanítási óra, mely a következőképp oszlik meg:

4 óra néptánc 1 óra szabadon választható, ami a folklórismeret vagy népzenei alapismeretek.

Alapfok 3-6. évfolyamon a heti 5 tanítási óra, melyek a következők:

4 óra néptánc 1 óra kötelezően választható, ami folklórismeret vagy népzenei alapismeretek.

A kötelezően választandó tantárgyat a kettő közül az adott tanítási év elején a pedagógus szabadon dönti el.

Továbbképző 7-8 évfolyamok: heti 5 tanítási óra, ami 3 óra néptánc, valamint 1 óra folklórismeret vagy tánc történet. A kötelezően választandó tantárgyat a kettő közül az adott tanítási év elején a pedagógus szabadon dönti el.

Továbbképző 9-10 évfolyamok: heti 5 tanítási óra, ami 3 óra néptánc, valamint 1 óra tánc történet vagy kinetográfia.

Szabadon választható tantárgyak felvételének szabályozása:

A heti négy kötelező tanítási órán felül a tanulók szabadon választható tantárgyakat is tanulhatnak a tantárgyválasztás szabályai szerint. A szabadon választható tantárgyak tanulásának feltétele, hogy minimum 15 fő jelentkezése, valamint a fenntartó engedélye szükséges.

A szabadon választható tantárgyak esetében a pedagógusválasztás szabályai:

Amennyiben a fenntartó engedélyezi, a tantárgy tanítására az igazgató jelöli ki a pedagógust.

4.1.9 Tanórán kívüli tevékenységek

Tanulmányi kirándulás:

A tanulmányi kirándulás célja valamely művészeti ággal való szorosabb megismerkedés. a kirándulás során kiszakadva a megszokott mindennapi környezetből a tanulás oldottabb formában és nem a tanítás-tanulás folyamatában, hanem művészi élmények közvetlensége útján valósul meg. A költségek megfizetésével szervezhet tevékenység.

Kirándulás, közösségi rendezvények:

A közösség összekovácsolását szolgáló programok, rendezvények célja a közös kötetlen együttlét, a kapcsolódás, egymás megismerése, a közös élmények biztosítása. Amennyiben költséggel jár a program, akkor a költségek megfizetésével szervezhető tevékenység.

Nyári táborozás:

Az iskola támogatja a nyári szakmai táborok szervezését, amelynek célja egy-egy témában való elmélyülés, a következő tanév feladatainak előkészítése.

ÚA szakmai feladatokon túl a kötetlen együttlét, a tábori élet adta programok összekovácsoló ereje igen fontos a közösségi nevelés szempontjából. a táborok megvalósításához a fenntartó nyújthat támogatást. Alapvetően azonban a költségek megfizetésével szervezhető program.

Tehetséggondozó óra:

A tehetséges tanulók számára egyénre szabott feladatok és célok megvalósítására szervezett foglalkozás.

Tehetséggondozó foglalkozás hátrányos helyzetű tanulók és hátrányos helyzetű településen élő tanulók számára is biztosított. A tehetséggondozás megvalósul a tanítási órán belül és kívül. Mindkét esetben ingyenes szolgáltatás, a pedagógusok alapfeladatához tartozik. A tanítási órán kívüli formákról a szülőket tájékoztatni kell. Amennyiben tehetségazonosító pszichológiai mérés is része a programnak, ki kell kérni a szülők hozzájárulását. A tehetséggondozó óra megtartása történhet pályázati támogatásból is.

Tehetségműhely, tehetséggondozó program:

Olyan szervezett keretek között működő, a tehetséggondozás témában felkészült szakember(ek) irányításával szerveződő csoport, amely képes legalább egy területen az általa kialakított, vagy átvett eljárás alapján, a választott célcsoport sajátosságait figyelembe vevő tehetségsegítő programot kidolgozni és azt eredményesen megvalósítani.

A műhelynek rendelkeznie kell a program eredményeit mérő eljárással.

A műhelynek szervezeti hovatartozás szerint lehetnek a Nemzeti Tehetségsegítő Tanácsnál regisztrált, akkreditált Tehetségpontok keretében, vagy más szervezeti keretben működők.

A gyermekek részére ingyenes szolgáltatás. A pedagógusok alapfeladata, de pályázati keretek között plusz díjazásban is részesülhetnek a pedagógusok.

Az intézményvezető feladata, hogy minél több pályázat megírásával és támogatási összeg elnyerésével segítse a tehetséggondozó pedagógusok munkáját

Hétvégi próba:

Egy adott közösség, vagy egyén számára térítési díj nélküli meghirdetett program. valamely szakmai cél megvalósítása érdekében. A hétvégi próba a pedagógusok önként vállalt tevékenysége.

Fellépések:

Az iskola saját rendezvényein szervezett bemutatókon, fellépéseken a megjelenés kötelező. a tanév rendje szerinti bemutatókon túl, egyéb felkérések alapján is szervezhető fellépés, bemutató. Erről a szülőket tájékoztatni kell. A tanulókat ebben az esetben költség nem terheli.

Amennyiben a művészeti csoport fellépéséért az iskola bevételre tesz szert, a bevételt az adott csoport működésére, közösségi vagy szakmai rendezvényeinek, céljainak megvalósítására kell fordítani.

Részvétel országos versenyeken, szakmai programokon:

A tanulók számára ingyenes az országos tanulmányi versenyeken való részvétel. Egyéb versenyek, szakmai programok esetében a részvétel köthető költségtérítés megfizetéséhez. A költségtérítés mértéke a szülőkkel egyeztetve kell kialakítani.

Nevelési-oktatási céljaink megvalósítását a tanórán kívüli tevékenységek segítik, melyek az alábbiak:

Rendezvény	Költségvetésből finanszírozott	Szülői hozzájárulást igényel
1.Iskolán belüli rendezvények		
Tanévnyitó családi nap	70%	30%
Karácsonyi ünnepi gála	80%	20%
Karácsony est (minden tagozat a saját közösségében)	–	–
Farsangi mulatság	70%	30%
Tanévzáró gálaműsor	80%	20%
Márton nap	70%	30%
Iskolai ünnepélyek	100%	–
Tavaszköszöntő mulatság	100%	–
Újév köszöntő ünnepi műsor	80%	20%
Versenyek, fesztiválok	60%	40%
Tanulmányi kirándulások	30%	70%
Edzőtáborok, nyári táborok	–	100%
Helyi és kistérségi rendezvények	100%	–
Summerfest Nemzetközi Folklór Fesztivál	100%	–

4.1.10 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Hátrányos helyzet kompenzálása:

Célunk olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol az iskola és a pedagógus alkalmazkodik a gyermekek eltérő kulturális, képességbeli és tanulási szükségleteihez. Ennek érdekében olyan művésztanárokat, pedagógusokat is alkalmaz az iskolánk, akik speciális szaktudással rendelkeznek és felkészültek a hátránnyal induló tanulókkal való foglalkozásra.

Munkánk akkor lehet csak eredményes, ha a szülőkkel való kapcsolattartás rendszeres és együttműködő.

A pedagógusok munkáját segítik olyan alkalmazottak, akiknek feladata a szülők folyamatos tájékoztatása, a művészeti képzés szervezése, a feltételek biztosítása.

A roma származású családokkal legalább érettségivel rendelkező roma származású kapcsolattartó személy alkalmazása szintén a munkánkat segíti.

Kapcsolatot tartunk fenn a telephelyeinken működő cigány kisebbségi önkormányzatok vezetőivel és tagjaival, akik rendszeresen betekintenek iskolánk munkájába, részt vesznek a tanév végi bemutatóinkon, valamint támogatják a tehetséges tanulókat.

4.1.11 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:

Az iskola a nehéz anyagi körülmények között élő gyerekeket speciális támogatásokkal segíti.

Kereseti igazolás és kérelem alapján a térítési díj csökkentésére vagy elengedésére, szükség esetén próbaruhák biztosítására az éves költségvetés szerint nyílik lehetőség. A nagycsaládosok is részesülhetnek ilyen kedvezményben.

A térítési díjfizetés minimumát 2005-től a Köznevelési Törvény határozza meg. A térítési díj összegét azonban nagyon sok család szociális helyzete miatt nem tudja megfizetni, ezért sok gyermek számára a művészeti alapképzés elérhetetlen marad.

Azok a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, akiket a jegyző védelembe vett, és az erről szóló határozatot benyújtják, nem fizetnek térítési díjat.

A rászoruló tanulók számára igazgatói hatáskörben a térítési díj csökkentése biztosított.

4.1.12 A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A tanuló az alapfokú és továbbképző tanulmányi szakaszok végén művészeti alap- és záróvizsgát tehet. A továbbképző évfolyamain az a tanuló tanulhat tovább, aki sikeres művészeti alapvizsgát tett. A vizsga eljárásrendjét, módját, a vizsga tételsorait az iskola határozza meg önálló szabályzatban, vagy a Helyi tanterv részeként.

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Az alapfokú művészeti vizsga, záróvizsga az adott tanév végi vizsgával összevontan is megszervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, az erre épülő konkrét vizsgafeladatokat az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. Amennyiben elméleti tantárgyból is kötelező vizsgát tenni, az iskola a helyi szabályozása szerint határozza meg, hogy az írásban, vagy szóban történik. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja. A vizsga tantárgyait a művészeti ágak és ezen belül tanszakok - főtárgyai és kötelezően választható, vagy választható tárgyai alkotják.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

4.1.13 Térítési díj, tandíj

Az intézmény csak a jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén és az ott megjelölt mértékben szed térítési díjat, tandíjat. Az a tanuló, aki a számára meghatározott tandíjat nem fizeti be (a fizetésre egyéni elbírálás alapján haladékokat kaphat) művészeti iskolai tanulmányait nem folytathatja.

Térítési díj

Térítési díjat kell fizetni minden tanulónak, aki

- 6. életévét betöltötte, de nem lépte túl a 22. életévét, és egy tanszakra jár;
- több tanszacos tanuló esetén az első tanszakon.

Tandíj

Tandíjat kell fizetni minden tanulónak, aki

- 6 év alatti, vagy 22 év feletti;
- több tanszacos tanuló esetén a második és a további tanszakokon;
- másik intézmény tanulója, és a másik intézménynél veszi igénybe térítési díjért az oktatást.

Díjmentesség

Díjmentes oktatásban részesül az **első tanszakon** az a tanuló, aki

- aki sajátos nevelésű igényű gyermek és erről rendelkezik a szakértő és rehabilitációs bizottság szakvéleményével. (Nevelési tanácsadás és MÁK-os igazolás NEM elfogadható)
- aki tartósan beteg és erről szakorvosi igazolással rendelkezik.
- halmozottan hátrányos helyzetű;
- akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett vagy
- akit tartós nevelésbe vettek.

Díjkedvezmény

Díjkedvezményben részesülhet az a tanuló, aki

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- a szülő az egy főre jutó bruttó jövedelem alapján kérelmezi.

4.2 A táncművészeti ág, ezen belül a néptánc tanszak tantárgyai

oktatásának cél-és feladatrendszere

Az alapfokú művészetoktatás követelményei, és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a néptánc műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a művészeti szakterületen való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira,

folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket.

Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket.

A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

A Forrás Néptáncgyűttes 1984-ben az érdi Vörösmarty Mihály gimnáziumban alakult meg, 1985-ben székhelyét Százhalombattára helyezte.

Ugyanebben az évben Százhalombattán megkezdődött a gyermek néptánc oktatás, óvodások és általános iskolások számára.

Az oktatás indításának célja és feladata a Forrás Néptáncgyűttes utánpótlásának biztosítása volt.

1990-ben az 1. Számú Általános Iskolában megindult az órarend szerinti néptánc oktatás, az alsó tagozatban heti egy órában ismerkedhettek a gyermekek a műfajjal. Az oktatás a játékoságra és alap néptánc ismeretekre épült. Célja a népi játékok és a közös tánc élmény alapú átadása, a műfaj megismertetése volt. Természetesen kiváló lehetőséget teremtett a tehetségek korai felismerésére. Mindazok számára, akik az órai élmények hatására szerettek volna komolyabban foglalkozni a néptáncal, a Forrás Néptáncgyűttes kiváló lehetőséget biztosított gyermek együtteseiben.

Mivel az érdeklődés igen nagy volt, ezért a Művelődési Ház keretein belül már nem lehetett működtetni a negyventagú felnőtt, és a közel 300 gyermeket befogadó gyermek néptáncgyűttest. Új működési formát kellett keresni. A felnőtt táncgyűttes működtetésére létrejött a Magyarok Öröksége Alapítvány, amelynek célja a felnőtt együttes működési hátterének biztosítása volt. Mivel ezekben az években egyre több zeneiskola bővítette a képzést más művészeti ágak tagozatainak létrehozásával, így lehetőség volt néptánc tagozat létrehozására, a néptánc, mint alapfokú művészeti iskolai képzés megszervezésére is.

Ennek jegyében, 2001. szeptember 1-jén, a Százhalombattai Városi Zeneiskola keretein belül létrejött a néptánc tagozat, és ezzel együtt megkezdődött a művészeti iskolai keretek között történő táncművészeti képzés. Természetesen a művészeti iskola néptánc tagozatának létrehozásának célja – ha lehet még erőteljesebben- a Forrás Néptáncgyűttes felmenő rendszerének biztosítása volt. Az órarendszerinti néptánc oktatás a művészeti iskolai tehetséggondozás kiváló rendszert jelentett. A művészeti iskolából egyenes út vezetett a Forrás Néptáncgyűttes felnőtt tagozatába.

A felmenő rendszer kiválóan működött, az első Országos tanulmányi Versenyt 2001-ben Szekszárdon a Százhalombattai Alapfokú Művészeti Iskola Ifjúforrás tagozata nyerte

2003-ban ismét meg kellett újítani a néptánc tagozat működését: olyan helyzet alakult ki, amelyben okszerűnek tűnt a Művészeti Iskola néptánc tagozatának megszüntetése, és egy önálló, a Magyarok Öröksége Alapítvány fenntartásában működő alapfokú művészetoktatási intézmény létrehozása. Ez Százhalombatta Város Önkormányzatának egyetértésével és támogatásával meg is történt: 2003. szeptember 1-jén kezdte meg működését a Pesovár Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény.

Az intézmény célja és feladata a Forrás Néptáncgyűttes utánpótlásának biztosítása volt, és ez a cél a mai napig sem változott. Az iskola telephelyei (Diósd Érd) és vonzáskörzetei (Ercsi Tárnok) kiváló lehetőséget biztosítanak arra, hogy a térség is bekapcsolódjon az együttes munkájába. Ennek eredményeként a jelenlegi felnőtt együttes közvetlen utánpótlását jelentő ifjúsági együttes tagjai Érdről, Százhalombattáról, Ercsiből, Diósdra érkeztek.

A jövőben is a Forrás Néptáncgyűttes működtetését tartjuk a legfontosabb célnak, a gyermek és ifjúsági képzés célja, hogy az utánpótlás folyamatos biztosításával a Forrás Néptáncgyűttes működését tegyük lehetővé.

Természetesen az alapfokú művészeti képzés tartalmában és formájában lefedi és megcélazza a törvényi előírásokat, tartalmában megfelel az oktatási törvény elvárásainak, ugyanakkor törekszik arra, hogy a növendékeket szellemiségükben és tehetségükben a Forrás Néptáncgyűttesben való kiteljesedésre készítse fel.

Éppen ezért a Pesovár Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola munkájának megtervezésekor, és a működtetés során minden mozzanatban ezt a célt is igyekszünk megvalósítani. Az iskola aktívan részt vesz mind a szervezésben, mind a lebonyolításban városunk legnagyobb közösségi megmozdulásában, a Summerfest, Nemzetközi Folklor Fesztiválban.

4.3 Táncművészeti ág helyi tanterve 1.sz melléklet

4.4 Táncművészeti ág helyi tanterve régi tantárgyfelosztás

szerint 2.sz melléklet

ZÁRADÉK

A Pesovár Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programját a **nevelőtestület 2024. április 19. ülésén közösen alkotta meg.**

Az Pedagógiai program 2024. szeptember 1. napján lép hatályba, amely visszavonásig érvényes.

Százhalombatta, 2024. április 19.

Musa-Fábián Zsófia Zsuzsanna
igazgató

A Pedagógiai programot a szülői képviselő megismerte, véleményezte és a képviselő aláírásával elfogadásra javasolja.

Százhalombatta, 2024. április 19.

Fónagy Ágnes
a szülői képviselő nevében

A Pedagógiai programot a diák képviselő megismerte, véleményezte és a képviselő aláírásával elfogadásra javasolja.

Százhalombatta, 2024. április 19.

Albert Lukács Dés
a diákok képviselőjében

A **Magyarok Öröksége Alapítvány**, mint a Pesovár Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola fenntartója az Intézmény Pedagógiai Programjával egyetért, azt a 2024. augusztus 29.-én hozott határozatával jóváhagyta:

Kelt.: Százhalombatta, 2024. április 19.

.....
Bóna Zoltán
Fenntartó

2024

Pesovár Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola

**Helyi tanterv 1. sz. melléklet
Táncművészeti ág**

Cím:..2440 Százhalombatta, Szent István tér 5.

Telefon: +36209831230

Email: pesovarferencami@gmail.com

Honlap: pfami.forrasneptanc.hu

OM azonosító: 200339

Fenntartó: Magyarok Öröksége Alapítvány

Hatályos: 2024. szeptember 1.-től

KÉSZÍTETTE:
MUSA-FÁBIÁN ZSÓFIA ZSUZSANNA MB. IGAZGATÓ

Tartalom

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG.....	4
A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG CÉLRENDSZERE	4
A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI	5
Kiemelt kompetenciák a táncművészeti ágon	5
III. RÉSZ.....	7
A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG TANSZAKAI ÉS TANTERVI PROGRAMJA	7
A) BALETT TANSZAK.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
I. FEJEZET.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
AZ ALAPFOKÚ BALETTOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A művészeti alapvizsga követelményei	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A művészeti záróvizsga követelményei	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
B) KORTÁRSTÁNC TANSZAK	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
I. FEJEZET.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
AZ ALAPFOKÚ KORTÁRSTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A művészeti alapvizsga követelményei	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A művészeti záróvizsga követelményei	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
C) MODERNTÁNC TANSZAK.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
I. FEJEZET.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

AZ ALAPFOKÚ MODERNTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓIHiba! A könyvjelző nem létezik.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJAHiba! A könyvjelző nem létezik.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGAHiba! A könyvjelző nem létezik.

A művészeti alapvizsga követelményeiHiba! A könyvjelző nem létezik.

A művészeti záróvizsga követelményeiHiba! A könyvjelző nem létezik.

D) NÉPTÁNC TANSZAK 7

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA 8

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA 9

A művészeti alapvizsga követelményei 9

A művészeti záróvizsga követelményei 10

II. FEJEZET 12

NÉPTÁNC TANSZAK TANTÁRGYAI 12

NÉPI JÁTÉK 12

NÉPTÁNC 15

FOLKLÓRISMERET 27

TÁNCTÖRTÉNET 33

NÉPZENEI ALAPISMERETEK 35

TÁNCJELÍRÁS-OLVASÁS 42

E) TÁRSASTÁNC TANSZAKHiba! A könyvjelző nem létezik.

I. FEJEZETHiba! A könyvjelző nem létezik.

AZ ALAPFOKÚ TÁRSASTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓIHiba! A könyvjelző nem létezik.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJAHiba! A könyvjelző nem létezik.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGAHiba! A könyvjelző nem létezik.

A művészeti alapvizsga követelményeiHiba! A könyvjelző nem létezik.

A művészeti záróvizsga követelményei	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
II. FEJEZET	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
TÁRSASTÁNC TANSZAK TANTÁRGYAI	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
GYERMEKTÁNC	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
TÁRSASTÁNC	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
VISELKEDÉSKULTÚRA	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
TÁRSASTÁNC TÖRTÉNET	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
TÁRSASTÁNC GIMNASZTIKA	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
TÖRTÉNELMI TÁRSASTÁNC	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

1. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

2. A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG CÉLRENDSZERE

A táncművészeti ág a választott táncos formanyelv elsajátításán keresztül a tanulók mozgáskultúrájának fejlesztését szolgálja. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára, hogy az életkoruknak megfelelő táncos mozgásműveltségre tegyenek szert. A képzés a mozgásélményen, az egészséges életmód iránti igény kialakításán túl lehetővé teszi, hogy a tanulók a táncos közösségi élet részesei legyenek, hogy műértővé, műélvezővé váljanak, vagy az adott táncos formanyelv művészeként, tanáráként tevékenykedjenek a jövőben. A táncművészeti ág képzése erősíti a kulturális tudatosságot és értékválasztást, arra törekszik, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi táncos alkotótevékenységek iránt, segítse a szocializációs folyamatokat, és élményt jelentsen minden résztvevő (tanuló, szülő, pedagógus) alkotó-és befogadó számára. A táncolni tudás képességfejlesztése, a táncos improvizatív technikák alkalmazása, táncetűdők, koreográfiák létrehozása és színpadi bemutatása, a táncanyag korszerű szemléletű újraalkotása, új értékek létrehozása, minden tanszak elvárásrendszerében jelen van. A komplex táncos képességfejlesztés a testre és a lélekre, az egész személyiségre irányul. A komplexitás tantárgyi szinten is megvalósul, építünk a tantárgyi és tantárgyközi kapcsolódási lehetőségekre, valamint a művészeti ágon belüli és a művészeti ágak közötti szakmai és módszertani fejlesztések eredményeire is.

A program integrált órászervezési lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznos, gyakorlati tudás megszerzése az elméleti ismeretek integrálásával és gyakorlatorientált feldolgozásával valósulhasson meg. Az integrált órászervezés olyan órászervezési mód a balett, társastánc és a néptánc tanszakokon, amely a főtárgy órakeretében valósul meg, komplex módon a gyakorlati tevékenységhez, a főtárgyhoz kapcsolja valamely elméletitárgy tananyagának elsajátítását, gyakorlati feldolgozását. A tanuló mindkét tantárgyból osztályzatot kap, továbbá a Helyi tantervben rögzített elméleti témakörök, tételek és feladatok szerint a tanuló művészeti alapvizsgát és művészeti záróvizsgát tehet.

3. A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a táncművészeti ágon

Szakmai kompetenciák

A helyes testtartás, a tudatos légzés megismerése, a test felkészítése a táncos tevékenységre

A testi-kinesztetikus érzékelés, a mozgáskogníció, mozgástudatosság kialakítása

A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A zenéhez igazodó és alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása

Ritmika, plasztika, dinamika, és energia tényezőinek, törvényszerűségeinek, szabályainak alkalmazása

A tánc általános jellemző vonásainak, stílusának, struktúrájának, funkciójának, jellemzőinek ismerete és gyakorlati alkalmazása

Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak ismerete, alkalmazása, a tudatos térszervezés megvalósítása

A hagyományos népi és egyéb játékok, természetességének megőrzése, a játéköröm kialakítása

A táncokhoz kapcsolódó énekek, különböző koreográfia zenék, zenei kísérek, hangszerek, jellemző viseletek, jelmezek szokások és a társasági, közösségi táncélet alkalmainak megismerése

A színpad általános törvényszerűségeinek megismerése, improvizáció, táncetűd, koreográfia bemutatása

A táncos viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak elsajátítása, alkalmazása
Előadói táncos magatartás kialakítása, a tartalom és a forma egységének érvényesülése, érzelmek kifejezése

A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak, történeti háttérének, valamint a kortárs táncművészet hazai és nemzetközi alkotóinak megismerése, táncelőadások látogatása

A szaknyelv megismerése és alkalmazása, idegen szavak, kifejezések alkalmazása

Személyes kompetenciák

Művészi, előadói kifejezőkészség, érzelmek kifejezése

Alkotói képzelet, a kreativitás, hatáskeltés, önkifejezés, esztétikai érzék fejlesztése

Az érzelmi intelligencia fejlesztése

Nyitottság, a múlt és a jelen értékeinek befogadásának támogatása

Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmód kialakítása

A nonverbális és verbális kommunikáció, a döntésképeség fejlesztése, véleményalkotás érvelés és értékelés kultúrájának kialakítása

Helyzetfelismerő problémamegoldó, mérlegelő és absztrakt gondolkodás, a figyelemmegosztás fejlesztése, a flexibilitás elősegítése.

Egészséges és környezettudatos életmód értékeinek, jelentőségének tudatosítása, a külső megjelenés - testtartás, ápoltság, öltözködés – igényességének kialakítása

Lelkiismeret, önfegyelem, önkontroll, kitartó munka és elkötelezettség kialakítása, a saját erőforrások felismertetése és aktivizálása
A társművészetek megismerése iránti igény kialakítása

Társas kompetenciák

Kezdeményezőkézség, egyéni és közösségi feladat- és szerepvállalás támogatása, az egyéni és a közösségi érdekek összehangolása
A csoportos, közösségi alkotás és együttműködés örömeinek megélése, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása
A kapcsolatteremtő és alkalmazkodóképesség, fejlesztése, szociális tanulás támogatása
Szociális érzékenység fejlesztése, a segítő attitűd kialakítása
A befogadó, elfogadó szemlélet, a társak felé irányuló figyelem és a közösségi szemlélet erősítése, a szabálytudat, a csoportnormák kialakítása és betartása, a normáknak megfelelő viselkedéskultúra megvalósítása, a konfliktusmegoldó képesség fejlesztése
A csoportfeladatok, projektek során a kölcsönös elfogadáson, egymás tiszteletén alapuló együttműködés kultúrájának kialakítása

Módszerkompetenciák

Az ismeretbefogadás, hatékony önálló tanulás és ismeretfeldolgozás, a tanulói tevékenységek tudatos tervezése
Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló elemző szemlélet kialakítása
Önálló ismertszerzés során, valamint az archív felvételek tanulmányozása és elemzése során digitális anyagok, eszközök alkalmazása
A kreatív alkotói folyamatok megismerése és megvalósítása
Az ismeretek gyakorlati alkalmazásának, újra fogalmazásának támogatása más környezetben
Nyitottság az alternatív tanulásszervezési formák, projektek, tematikus közösségi alkalmak megvalósítására, a társművészeti ágakkal közös együttműködésre
Részvétel a tanórán kívüli szakmai tevékenységeken, rendezvényeken, tehetséggondozó műhelyfoglalkozásokon
Felkészülés a szakirányú továbbtanulásra

4. III. RÉSZ

5. A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG TANSZAKAI ÉS TANTERVI PROGRAMJA

A TANSZAKOK ELNEVEZÉSE

**A) Balett B) Kortárstánc C) Moderntánc D) Néptánc
E) Társastánc**

6. *D) NÉPTÁNC TANSZAK*

I. FEJEZET

AZ ALAPFOKÚ NÉPTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. Lehetőséget biztosít a magyar paraszti kultúra értékeinek közvetítésére, a nemzeti identitás erősítésére és a nemzeti összetartozás érzésének elmélyítésére, jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a **magyar néphagyomány élő formában is fennmaradjon.**

A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

A népi játék és a néptánc tanítása eszköz a személyiség sokoldalú fejlesztésére, olyan komplex hatásmechanizmussal bír, amely egyaránt hat a testre és a lélekre. A program lehetővé teszi más művészeti ágon alkalmazott módszerek, tanulástervezési technikák, stratégiák beépítését és alkalmazását, amelyek a komplex személyiségfejlesztést segítik és szakmai és pedagógiai módszertani megújulást eredményeznek.

A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A kárpát-medencei tánc hagyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A táncanyag szabad kiválasztásának elve érvényesül, amely sokszínű év végi vizsgabemutatót eredményez. A helyi táncanyag, tánc hagyomány tanításának elsődlegessége, végig kísérheti az egész oktatási folyamatot. A program lehetővé teszi a nemzetiségi táncanyagok beépítésére és tanítására.

Nagy hangsúllyal szerepel a programban a technikai felkészültség megalapozása, a **táncolni tudás képességének kialakítása és fejlesztése**, amely során a tanulók alkalmassá válnak a táncok újra alkotására, szabad és kötött formájú megjelenítésére.

A tanterv nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. **A program az integrált órászervezéssel lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznos, gyakorlati tudás megszerzése az elméleti ismeretek integrálásával, gyakorlatorientált feldolgozásával valósulhasson meg. A néptánc főtárgy óráin sajátíthatják el a tanulók a Helyi tantervben meghatározott folklórismeret témakörök gyakorlati és elmélet ismereteit. Mindkét tantárgyból szerez osztályzatot a tanuló.**

A tananyag spirális elrendezése elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy

Folklórismeret (3-6. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban

Folklórismeret önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Választható tantárgyak

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás-olvasás (9-10. továbbképző évfolyamon)

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz integráltan (7-8. továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)
Kötelező tantárgy					1-(0)	1-(0)	1-(0)	1-(0)				
Kötelezően választható tantárgy												
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az Összes óra rovatában az első szám a heti minimális óraszámot jelöli, a második szám a szakmai program megvalósítása során az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált órászervezés lehetőségét figyelembe véve a tantárgyi óraszámok tanéven belül átcsoportosíthatók.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai

Néptánc

Folklórismeret

A néptánc vizsga módja és időtartama

Csoportban 5-10 perc, gyakorlati vizsga, továbbá

Egyénenként, illetve párban: 2-3 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása.

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése

Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása, előadásmód

A folklórismeret vizsga módja és időtartama

Írásbeli vizsga csoportban 30-40 perc, vagy

Szóbeli vizsga, egyénileg, 5-8 perc

A folklórismeret vizsga tartalma

Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

A szóbeli vizsgán a tanulók egy a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök

Jeles napok

Munkavégző ünnepek

Emberélet forduló

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése.

Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai

Néptánc gyakorlat és elmélet

Választható vizsgatárgyak: folklórismeret, vagy tánc történet

A néptánc vizsga módja és időtartama

Egyénenként, illetve párban: 8-10 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

- A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort

- A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál

- Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni

- A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,

- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A folklórismeret, vagy tánc történet vizsga módja és ideje

Írásbeli vizsga csoportban, 30-40 perc, elméleti vizsga, vagy
Szóbeli vizsga egyénileg, 5-8 perc, elméleti vizsga

A folklórismeret, vagy tánc történet vizsga tartalma (választható vizsgatárgyak)

- Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.
- A szóbeli vizsgán a tanulók a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök folklórismeret tantárgyból

Jeles napok
Munkavégző ünnepek
Emberélet fordulói

Választható témakörök tánc történet tantárgyból

Az őskor táncművészete
A középkor jellemző táncformái
A reneszánsz és barokk kor táncélete
A romantika
A reformkor táncélete
A XX. század táncélete
Gyöngyösbokréta mozgalom
Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon
Hazánk jeles alkotói és műveik

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tananyag tartalom elsajátításának mértéke

Az összefüggések ismerete

A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

7. II. FEJEZET

8. NÉPTÁNC TANSZAK TANTÁRGYAI

NÉPI JÁTÉK

Az előképző évfolyamainak fő célja maga a játéktevékenység, az önfeledt és természetes játékelmény megélése, a táncos tevékenység megszerettetése, a hétköznapi és a táncos mozgásformák élményszerű alkalmazása, a mozdulattípusok tudatosítása, a táncolni tudás képességfejlesztésének megalapozása, a szabad improvizációs mozgás és a közösségi táncélmény felfedezése.

Előkészítő évfolyamok (E)

E/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Testséma és percepciófejlesztés
- Kinesztetikus érzékelés
- Testi, motoros képességek, nagymozgások
- Egyensúlyérzék
- Mozgásmegfigyelés, mozgáskövetés, utánzás, fantázia
- Improvizációs képességek
- Szocializációs folyamatok, szabálytudat, önfegyelem
- Közösséghez tartozás

Tananyag

Játékok: ismerkedő, névtanuló drámajátékok, tanulómegismerő, asszociációs játékok, energetizáló, figyelmet, koncentrációt kialakító játékok, csapatépítő játékok.

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tánctechnika: hétköznapi mozgások, játékokhoz kapcsolódó mozgások tudatosítása, mozdulattípusok megismerése különböző táncok zenéjére, térjátékok, térforma gyakorlatok

Alapvető mozdulattípusok megismerése, tudatosítása: járás, lépés, szökellés, futás, ugrás, forgás a gyermekjátékokban és népzene

Népi gyermekjátékok, sportjátékok, küzdő karakterű játékok, mozgásos drámajátékok

Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)

Írányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Táncgyakorlat: polgári táncok, moldvai táncok, ugrós elemek, eszközhasználattal, improvizáció és táncetűd.

Játékfűzések: a tanult népi gyermekjátékokból

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párvalasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre.

E/2 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás- és játéktevékenység során
- Kinesztetikus érzékelés, mozgásmemória, téri tájékozódás fejlesztése
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ugrás és forgástechnika fejlesztése gyermekjátékokkal
- A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése,
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása, valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése
- Improvizációs képességek fejlesztése
- Szocializációs folyamatok, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképeség
- A fantázia, a belső képi- és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Tananyag

Játékok: tanulómegismerő, társas együttműködést segítő, önismeretet segítő drámajátékok, népi gyermekjátékok, figyelmet, koncentrációt kialakító játékok

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tánctechnika: a népi gyermekjátékokhoz kapcsolódó mozgások tudatosítása, mozdulattípusok megismerése, térjátékok, térforma gyakorlatok, dinamikai gyakorlatok, szöveg (kiszámolók, mondókák, szokásszövegek) és mozgás összekapcsolása, különböző mozdulattípusok összekapcsolása, forgásgyakorlatok

Népi gyermekjátékok, sportjátékok, küzdő karakterű játékok, mozgásos drámajátékok

Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok) ritmusgyakorlatok

Írányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Táncgyakorlat: polgári táncok tananyagának bővítése, moldvai táncok tananyagának bővítése, ugrós, lassú és friss csárdás elemek, improvizáció, táncetűd, koreográfia

Játékfűzések (a tanult népi gyermekjátékokból)

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is.

Követelmények az előképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

A testsémákat, az oldaliságot

A teret, amelyben mozog, játszik, táncol, a tér fő irányait

A közösségi téralkotás alapformáit: kör, félkör, sor, oszlop, átló, szórt alakzat, oktató alakzat

A mozdulattípusok elnevezését, megvalósítását

A támaszték fogalmát

A gesztusmozdulatokat a népi gyermekjátékokhoz kapcsolódóan

A hétköznapi és a táncos mozgás közötti különbséget

A csoportnormákat, szabályokat

A tanult mondókák, kiszámolók, versek szövegét, a játékokat

A gyermekdalok, népdalok szövegét és dallamát

A véleményformálás szabályait, a pozitív társértékelést

A tanuló legyen képes

A téri tájékozódásra, viszonyításra, a távolság felmérésére

A jobb és baloldal és az előre-hátra irányok felismerésére

Az önfeledt játékra, játékkezdemenyezésre

A táncélmény közösségi megélésére, a tanult polgári és moldvai táncokon keresztül

Felelősségvállalásra, a társakkal való együttműködésre, az érintés elfogadására, az alkalmazkodásra

Mások véleményének elfogadására

Az instrukció megértésére, megvalósítására, instrukció adására

Néhány táncelem szabad improvizációjára

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzőképességük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve alakuljon az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

Alapfokú évfolyamok (A)

Az alapfok első és második évfolyamán a táncos képességfejlesztés középpontjában a támasztékszerkezet és a gesztus tudatosítása, plasztikai, ritmikai és dinamikai megjelenítése, a néptánc alapmozdulatok (csárdás, cifra, bokázó, lengető) technikai megvalósítása és tudatosítása, a tánc és a zene összefüggéseinek felfedezése áll. A táncélményt a kiválasztott táncanyagok motívumainak megismerése, improvizatív és etűdszerű bemutatása nyújtja.

Az alapfok harmadik negyedik évfolyamán a test tudatos formálása, az állóképesség növelése, többféle tánctechnika alkalmazása, a táncismeret bővítése (tájegységek táncai, tánc típusok), a férfi és női szerepek tudatosítása, az összerendezettség és a tánc esztétikájának felfedezése dominál.

Az alapfok ötödik hatodik évfolyamán a táncmotívumok funkcióinak megértése, a táncszerkesztés elveinek felfedezése, (tájegységek, tánc típusok, táncrend) a stílusismeret kialakítása, a plasztikai, ritmikai, dinamikai sokszínűség megélése, valamint a megszerzett ismeretek rendszerezése kerül a középpontba. Az alapfok hatodik évfolyamának tervezésekor figyelembe kell venni azt is, hogy a művészeti alapvizsga sikeres megvalósítása a legfontosabb stratégiai cél.

A/ 1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Koordinációs, kondicionális képességek, variációs és viszonyítási képességek fejlesztése a játéktevékenységek központi szerepének és természetességének megőrzésével

- A kinesztetikus érzékelés támogatása
- Affektív, kognitív tényezők erősítése
- Zenei érték, ritmusérték, téri tájékozódás, kreativitás, belső képi gondolkodás fejlesztése
- Támasztékszerkezetváltás fejlesztése az alapmotívumok megismerése során

A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség fejlesztése

Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Játékok: játékok bővítése, párválasztó játékok, énekes-táncos népi gyermekjátékok vonulókápolzó játékok, drámajátékok, dramatikus játékok

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tréning: az állóképesség fokozatos növelése, az izomzat erősítése, nyújtás, levezetés

Tánctechnika: mozdulatkombinációk, támasztékváltás gyakorlatai, ugrástípusok, alapmotívumok (csárdás, cifra, lengető, bokázó) megismerése különböző tánczenére, az alapmotívumok plasztikai, ritmikai, dinamikai gyakorlatai, gesztusgyakorlatok, alapmotívumok és gesztusgyakorlatok, egyszerű csapáselemek.

Táncgyakorlat

- Az ugrós és a csárdás előkészítő gyakorlatok
- Ugrós táncelemek
- Csárdás táncelemek
- Eszközhasználat (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, seprű, üveg)
- Polgári táncok tananyagának bővítése
- Moldvai táncok tananyagának bővítése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es lüktetés

Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

Hagyományörzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Ismeretek, fogalmak: a táncokhoz kapcsolódóan, integrált tartalmak (földrajz, történelem, zene, folklórisztika)

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidezésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására.

A/2 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A támasztékváltás tudatosítása,
- A zenei érzék, ritmusérzék, mozgáskoordináció
- Eszközkezelés technikájának fejlesztése,
- A térdhasználat tudatosítása, a tánc hangsúlyának felfedezése
- Megfigyelő és elemző képesség
- A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenghangsúly-fenghangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok

Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése

Táncgyakorlat:

- Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése
- A Dunai táncdialektus ugrós táncai közül választott, a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)
- A Dunai táncdialektus eszközös táncai közül a helyi tantervben meghatározott táncanyag bevezetése (szóló)
- Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós-eszközös táncok

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya

Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok

Hagyományörzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre.

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység, illetve funkció szerint
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a befogadó elfogadó attitűd, valamint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőlkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok

Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör- és páros táncok előkészítése

Táncgyakorlat:

- A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése
- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése
- A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,

Népi ének: a választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós, valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A körtáncok technikai előkészítése
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, az elfogadó attitűd, valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése
- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése
- A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése
- Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztdanda, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es löktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus

Népi ének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugróst, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult tánc dialektus ismeretanyagán keresztül
- A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése
- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- A táncrend fogalmának kialakítása
- A tánc szerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- A zenei kíséret módok és a tánc összefüggéseinek feltárása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, az elfogadó attitűd, valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Tánc előkészítő gimnasztika

Tánc technika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- A Dunai-dialektus csárdásai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
- A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése
- A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
- A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkópa ritmus

Népi ének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok

Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tánc típus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás, valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly-fenhangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismételése, táncismeret bővítése
- A csárdások ismételése, táncismeret bővítése
- A verbunkok ismételése, táncismeret bővítése
- A körtáncok ismételése, táncismeret bővítése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a dúvó és az esztam kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket.

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint

A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit

A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat

A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat

A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során

A színpadi törvényszerűségeket.

A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását

A táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes

Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékeztetése, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására

A megszerzett ismeretekről beszélni

A térben történő eligazodásra, a zenei löktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat

A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is

A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra

A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra

A másság elfogadására, a csoportagyományok kialakításában való aktivitásra

Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

Továbbképző évfolyamok (T)

A továbbképző évfolyamokon a tananyag bővítése az Erdélyi dialektus táncainak megismerésével történik. Egyre nagyobb hangsúlyt kap a stílusos táncolási mód elérése, az adatközlők táncának megismerése, elemzése, újra alkotása, a táncrendek megismerése, a táncok művészi megformálása egyénileg, párban és csoportos koreográfiában egyaránt. A továbbképző évfolyamain az improvizációs eszköztár is bővül a korábban tanult táncanyagok tekintetében. Fontos cél a pályaorientáció segítése.

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás-ellentartás jelentőségének tudatosítása
- A forgás technikai megvalósítása a különböző lábförészeken
- Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként
- A tánc tétel funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A tánc stílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése
- Az önálló tánc szerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Tánc előkészítő gimnasztika, tréning

Tánc technika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata

Tánc gyakorlat

- Az alapfokon tanult táncok ismételése, a tánc ismeret bővítése a helyi tanterv alapján
- Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós-forgatós párosra építve
- A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak megismertetése
- A forgás és forgatás módozatainak megismertetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert tánc anyagból

Zenei ismeretek: ardeleana-kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, záratok, félzáratok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnoták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus löktetés

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók

Tánc folklórisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására.

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábförészeken
- A páros forgás és forgatás technika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A táncművek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend tananyagának bővítése

A Dunai dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő táncművészeti anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó dallamok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncgyományok, szokások

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábförészeken
- A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A táncművek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

- Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése
- A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő táncmű anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncművelek funkciójának megismertetése
- Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás, valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újraalkotása
- Az eredeti filmekről történő tánctanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása
- A vizsgahelyzetre való felkészítés
- Az önálló ismeretszerzés ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat: az ismert táncrendek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: a Kárpát-medence táncai, tánc kultúrája

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrások, közös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint.

A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit

A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban.
A tanult koreográfiákat.

A tanuló legyen képes

A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően.

A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére.

FOLKLÓRISMERET

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését. Világítson rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye **élményszerűvé** a jeles napok és ünnepi szokások megismerését. Aktualizálja az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget. A pedagógus a csoport összetételét, igényét, az életkori sajátosságokat figyelembe véve választhat a témakörök altémái közül. A cél az érdeklődés felkeltése, az élményszerű tananyagfeldolgozás.

A néptánc tantárgyhoz kapcsolódó integrált órászervezés és tananyagfeldolgozás esetén a **gyakorlati** feldolgozás megvalósítása igazodhat a jeles napokhoz, ezért a témakörök felcserélhetők, sorrendjüket az iskola, illetve a pedagógus határozza meg, igazodva az iskola elvárásaihoz, a tágabb környezet igényeihez, felkérésekhez. Az alapfokú és a továbbképző évfolyamokból álló összevont osztályok esetén kötelezően választható a folklórismert tantárgy.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A játék- és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásainak megismerése

Tananyag

A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

Gyerekszületés, gyermekkor

- Jóslo praktikák a gyermek születése előtt
- Komatál hagyománya
- Keresztelő
- A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában
- Az anya avatása
- Munkára nevelés, gyermekmunka

A gyermekek játékalkalmai és táncalkalmai

- A munkavégzéshez kötődő játékalkalmak (libalegeltetés, kalákamunkák)
- A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe
- A tánc tanulása
- Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának - szokások, táncok, zenei kultúra - tanulása)
- A gyerekek táncalkalmai (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék- és táncalkalmait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

Az évkör ünnepei gyermekszemmel

- Óévbúcsúztató és évkezdő szokások
- Szent Balázs napja, Balázsjárás
- Szent Gergely napja, Gergelyjárás
- Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai
- Pünkösdi királynéjárás

Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom

- Munkavégzés a serdülő korban
- Legényavatás, leányavatás
- Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok színterei
- Szokásjogok a paraszti társadalomban
- Leánynéző, háztűznéző, hozomány
- Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék
- Lakodalmi előkészületek
- Lakodalmi tisztségviselők, feladatok

- Lakodalmi szokások, rítusok

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/ 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet, valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásainak megismerése

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során

Legények és lányok játék- és táncalkalmai

- A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban
- Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánckíséret)
- Böjti időszak (tavaszköszöntő játékok és a böjti karikázó)
- Bálok időpontja, helyszíne, bálrendezés

Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban

- Luca kettős alakja
- Betlehemezés
- Farsangi szokások
- A nagyhét eseményei
- A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái
- Pünkösdi királyválasztás
- Májusfaállítás
- Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt- és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása, összefoglalás, felkészülés az alapfokú művészeti vizsgára.

- A tananyagban meghatározott régi- és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának ismételése

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet, valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése

Tananyag

Táncfolklorisztika

A régi táncréteg jellemzői

Körtáncok

- Középkori táncagyomány, lánc- és körtáncok

- Énekes női körtáncok helye és szerepe a tánc kultúrában

Eszközös pásztortáncok

- Kanásztánc, pásztortánc

- Pásztorbotoló, cigánybotoló

Ugrós-legényes tánc típus

- Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok)

- Erdélyi legényes táncok

Küzdő karakterű páros táncok

Forgós-forgató páros táncok

- Reneszánsz táncagyomány, forgós-forgató páros táncok

- Lassú tempójú páros táncok

- Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok

Az új táncréteg jellemzői

- A reformkor tánc kultúrája, a verbunk és csárdás kialakulása

Verbunk

- A szóló verbunk

- Szabályozott szerkezetű verbunkok

Csárdás

- A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)

- Körcsárdás, hármassárdás

A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemzői

- Dunai dialektus

- Tiszai dialektus

- Erdélyi dialektus

A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben

Követelmények

A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánc típusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét

A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit

A tanuló legyen képes

A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér-idő összefüggéseinek felismerésére

A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására

Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben

A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni

Az azonosságok és különbözőségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7évfolyam

Fejlesztési feladatok

-A férfi és női magatartásminták és a felnőttkorhoz kapcsolódó rituálék felismerése, a felfedező tanulás képességének fejlesztése

Tananyag

A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt- és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

A házások táncalkalmai

- Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)
- Táncalkalmak a farsangban (házások bálja, batyusbál)
- Asszonyok mulatságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)
- Férfiak mulatságai (pincézés, tejbemérés)

Felnőttek az évkör ünnepein

- Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés)
- A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)
- Szent György napja
- Virágvasárnap
- A húsvéti ételek jelképrendszere
- Fehérvasárnap
- Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások
- Szent István napja, új kenyér ünnepe
- Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás
- Szent Mihály napja
- Dömötör napja, Vendel napja

Követelmények

A tanuló ismerje a táncalkalmakhoz kapcsolódó szokásokat, a táncos magatartás és viselkedés szabályait, a tanult dramatikus szokások jellemzőit, tartalmát, felépítését.

Legyen képes a megszerzett ismeretek alkalmazására a gyakorlatban

T/8 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A témakörhöz kapcsolódó érzelmek feldolgozása
- Szokások, hagyományok értelmezése, elemző és mérlegelő gondolkodás fejlesztése

Tananyag

Az idősök tisztelete a hagyományos paraszti kultúrában, halotti szokások, hagyományok.

Felnőttek, idősök és az elbúcsúztatás szokásai

- Paraszti munka, munkaszervezés
- Az idősök társadalmi szerepe a paraszti társadalomban
- Előjelek, jóslások, hiedelmek
- A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások
- Virrasztás, temetés, siratás
- A halotti tor
- Fejfák, keresztek
- Mindenszentek napja
- Halottak napja, megemlékezés a halottakról

Követelmények

A tanuló ismerje a halotti szokásokat, szertartásokat, szimbólumrendszerét. Ismerje az idősök szerepét a paraszti hagyományban.

Legyen képes az embertársak és különösen az idősök iránti tisztelet kifejezésére.

Követelmények a továbbképző elvégzése után

A tanuló ismerje

A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét.

A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit.

A tanuló legyen képes

A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér-idő összefüggéseinek felismerésére.

A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására
Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben

A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni

Az azonosságok és különbözőségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban.

TÁNC TÖRTÉNET

A tantárgy járuljon hozzá saját tánc kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az egyetemes tánc történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése
- A tánc történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése
- Stílusérzék, logikus gondolkodás, valamint a tánc műfajok iránti érzékenység fejlesztése
- Más népek tánc hagyományainak megismerésére, több tánc műfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására, valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: köznap és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc

Az őskor táncélete: vallási szertartások, rítusok, ábrázoló táncok

Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánc kultúra

A középkor tánc kultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztériumjáték, jokulátorok

A reneszánsz embereszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánc kultúrája

A barokk kialakulás és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei

A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága

A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében

A balett megjelenése Magyarországon - „Eszterházy esték”

A romantika hatása Európa táncéletére

A reformkori magyar „színpadi” táncművészet, paraszti táncok - Környezet

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismertetése a tanulókkal

Követelmények

A tanuló ismerje az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése

- A tánc ház-mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése

- Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás, valamint a táncműfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadó készség fejlesztése

- A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája

A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére

A XX. századi magyar mozdulatművészet megújítói

A színpadi néptánc kialakulása: Gyöngyösbokréta, Csopajáték

Művészegyüttesek Magyarországon: Néphadsereg Központi Művészegyüttese - Honvéd Táncszínház (Szabó Iván),

Állami Népi Együttes (Rábai Miklós), SZOT - Budapest Táncgyűttes (Molnár István), BM Duna Művészegyüttes (Náfrádi László)

A tánc házmozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre

A koreográfusnemzedékek jelentősebb alkotói és kiemelkedő műveik a színpadi táncművészetben

A művész- és a jelentősebb amatőr együttesek napjaink magyar táncművészetében

A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtsanak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez

Követelmények

A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a tánc ház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet

fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket, a magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a tánc ház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes

Néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

NÉPZENEI ALAPISMERETEK

A népzenei alapismeretek az alapfokú és továbbképző évfolyamokon választható tantárgy. Tanításának célja, hogy a néptánc tantárgyon belül elsajátított zenei ismeretek kibővítésével járuljon hozzá a tanulók népzenei neveléséhez. Mutasson rá a tánc a zene az ének egységére, összefüggéseire. Világítson rá a hangszeres népzene és a tánc összefüggéseire, nyújtson élményszerű ismereteket a jellegzetes népi hangszerekről, hangszer-együttesekről, zenekarokról. Segítse elő a komplex látásmód kialakulását, az elemző gondolkodást, az összefüggések felismerését. Nyújtson bővebb ismereteket a vokális népzene jellemzőiről, segítse elő a népi éneklési technika elsajátítását. A közösségi éneklés élménye és hangulata erősítse az összetartozás érzését. A tantárgy tanítása során a gyakorlati megközelítés, az élményszerzés dominál, amelynek eszközei a hangszerek bemutatása, zenehallgatás, zenefelismerés, bemutatás.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az ének és tánc egységének felismertetése, a tánc közbeni éneklés követelményeinek megismertetése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése, felismertetése
- Az éneklés közösségi élményének, örömeinek felfedezése, megélése

Tananyag

Negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
A 2/4-es zenei lüktetés

D-r-m dallammagú népi játék dallamok, népdalok

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A választott dallamok csoportos megszólaltatása

Népi hangszerek: idiofon hangszerek

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, a ritmusértékek, ritmusképletek gyakorlati alkalmazására.

A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése

- A népi éneklési technika kialakítása

- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése

- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése ének és tánc közben egyaránt

- A tánc közbeni éneklés kritériumainak, a dallamívek megformálási szabályainak megismertetése, megvalósítása a gyakorlat során. A karikázó dalok éneklésének fejlesztése, bővítése

- Az előéneklés szabályainak, az előénekeshez történő igazodás technikájának elsajátítása, fejlesztése

- A közösségi éneklés élményének, örömeinek felfedezése, nagyobb és kisebb létszámú csoportokban egyaránt

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A 2/4-es zenei lüktetés

A dudaritmus

A kanásztánc ritmus

5-6 hangterjedelmű dallamok

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos megszólaltatása

Az előénekes feladata és funkciói, a bekapcsolódás módja

Népi hangszerek: duda

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak, megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás technikájának megvalósítása
- A hangterjedelem növelése, a magabiztos dalkezdés megvalósítása
- Az intonációs készség és a zenei hallás, hangszín fejlesztése
- A hangképzési technika és a megfelelő légzéstechnika elsajátítása
- A népi éneklési technika fejlesztése
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A nyújtott és éles ritmus

A 4/4-es zenei lüktetés

A hangterjedelem növelés oktáv terjedelemig

A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos, egyéni megszólaltatása

Népi hangszerek: tekerő, klarinét

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszerek jellemzőit.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelemben belüli éneklésre, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás szabályainak tudatosítása
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése
- A népi éneklési technika fejlesztése.
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika és a megfelelő hangszín kialakítása, a hangterjedelem növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A nyújtott és éles ritmus

A 4/4-es lüktetés

A hangterjedelem növelése oktávon túlra

A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül

A giusto előadásmód

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
Népi hangszerek: hegedű, brácsa, bőgő
A dallamhangszerek, kísérő hangszerek, játékmód
Az esztam és dúvó kíséret

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, a giusto előadásmód jellemzőit, a hangszereket, kíséretmódokat.
A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen túl énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei egységek érzékelésének elősegítése, zenei zárlatok és félzárlatok felismertetése
- A giusto és a parlando, rubato előadásmód jellegzetes vonásainak megismerése és alkalmazása
- A kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek vizsgálata
- A fokozatos tempónövelés, tempóváltás tudatos alkalmazása
- A népdalcsoport szerkesztési elveinek megismertetése
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika, megfelelő légzéstechnika kialakítása, a hangterjedelem és az éneklési kedv növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A periódus, zárlat, félzárlat

A hangterjedelem növelése oktávon túlra

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

Népi hangszerek: cimbalom, citera, tambura

A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódus fogalmát, a giusto előadásmódot, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére és azonosítására.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek megismertetése
- A dallam díszítéstechnika fejlesztése

- Az ismeretek szintetizálásának elősegítése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek feltárása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A szinkópa
- Az aszimmetrikus zenei lüktetés
- Az 5/8-os lüktetésrend
- A periódus, a pontszerkezet
- A parlando, rubato és a giusto előadásmód
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklór ismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- A hangszerek, hangszer-együttesek, zenekari felállások tájegységek szerint
- A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint
- Zenefelismerés

Követelmények

A tanuló ismerje az emberi hang sajátosságait a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódust, a különböző előadásmódokat, a hangszereket, a kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére, azonosítására. Az eddig tanult ismeretek összegzésére, a tananyag összefüggéseinek felismerésére.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- Az aszimmetrikus zenei lüktetés felismerése, jellemzőinek azonosítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése. A népzenei kiadványok népszerűsítése
- A stílusismeret, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

- A „jaj-nóták” jellemzői
- Az aszimmetrikus lüktetés
- Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika

Táncszók, csujogatások

Az periódus és a tánc összefüggései

A sánta düvő kíséret

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők

Követelmények

A tanult népdalok szöveg és dallamismerete, csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatása, díszítése, a táncszók ismerete, gyakorlati alkalmazása.

A tanuló legyen képes a „jaj-nóták” felismerésére, éneklésre, a jellegzetes erdélyi hangszerek, a táncdallamok és tánc típus és kíséret módok felismerésére.

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséret mód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A tánc közbeni éneklés és csujogatás készségszintű ismeretének kialakítása
- A szólóéneklés közönség előtti megvalósítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben

Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)

A siratók és keservesek jellemzői

Táji dialektusokra jellemző hangszertársulások

Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, a díszítéseket, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére.

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tánc közbeni énekléstechnikájának fejlesztése
- Egyéni előadói képességek fejlesztése
- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése

- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)

Jellegzetes hangszerek: moldvai furulya, dob, koboz, doromb, hangszer-együttesek: hegedű, koboz, dob

Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, díszítését, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a zenekísérettel együtt énekelni, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére és azonosítására, a csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatásra.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális és instrumentális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek, a díszítési módoknak, a hangszeres népzene jellemzőinek képességfejlesztése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek felismertetése
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése

Tananyag

A vokális és instrumentális népzene jellemzőinek összefoglalása, rendszerezése

A tanult népdalok ismételése, gyakorlása

A tanult éneklési technikák gyakorlása

Hangszerfelismerés

Tánczene felismerés (tájegység, típus)

Az adatközlők életútja

Neves gyűjtők: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Lajtha László, Kallós Zoltán

Követelmények

A tanuló ismerje a néptánc tantárgyon belül választott és a helyi tantervben meghatározott táncokhoz kötődő népdalokat, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, az adott tájegység jellemző hangszereit, hangszer-együtteseit, zenekari felállításait, a periódus fogalmát, jellemzőit és összefüggéseit a táncokkal, a „jaj-nóta”, sirató és keserves fogalmát, ismert adatközlők, gyűjtők életútját.

A tanuló legyen képes a tanult népdalok memoriter éneklésére önállóan, a tanult díszítési technikák alkalmazására, alkalmazkodni a csoport hangszínéhez, hangmagasságához, a tanult hangszerek, kíséretmódok felismerésére.

TÁNCJELÍRÁS-OLVASÁS

A képzés járuljon hozzá a mozdulatok tudatos időbeli, (ritmikai) térbeli, (plasztikai) erőfokbeli (dinamikai) elemzéséhez, a testtudat, a mozgáskoordináció kialakításához, a magyar néptánc táncjelírással közölt folyamatainak megismeréséhez, egyszerű motívumok, motívumsorok lejegyzéséhez.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika), összefüggéseinek feltárása
- A mozdulattípusok három leggyakoribb fajtája (lépés, ugrás, gesztusok) valamint a helyzettípusok fogalmának értelmezése
- A mozdulatok elemzésének módjának, a táncjelírás alapfogalmainak (vonalszám, irányok) rögzítése, a tanult mozdulat- és helyzettípusok jelölési rendszerének megismertetése
- A mozdulatanalizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér-, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A tánc tagolódása: fázis, motívum, motívumfűzés

A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika) és azok összefüggései

A táncjelírás alapfogalmai (vonalszám, irányok) és alkalmazásuk

A mozdulat típusai (lépés, súlyt hordó láb mozgása, gesztus, ugrás) és jelölése

A helyzet típusai (testpozíció-állás, súlytalan testrészek mozdulatlansága, szünet a testben, térben, helyen) és jelölésük

A táncjelírásban használt kiegészítő jelek (távolság csökkentés, növelés, földhöz közeli lábmozdulatok, kis térdhajlítás, feszítés, a lábfej részei, dinamikai jelek, pozíciójelek, forgatás jele) és alkalmazásuk

Követelmények

A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit, a tanult mozdulat és helyzettípusokat, a táncjelírás vonalszámát és jeleit.

A tanuló legyen képes a frontirányok felismerésére és helyes használatára, a gesztusirányok egzakt módon való meghatározására, a motívumok ritmusának pontos eltapcsolására, a motívumokban szereplő mozdulattípusok felismerésére, az egyszerű motívumok, folyamatok pontos leolvasására és előadására.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A további mozdulattípusok: forgások, forgatások, keringés fogalmának, jelrendszerének értelmezése
- A mozdulatelemzéshez szükséges kiegészítő fogalmak: páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonyának rögzítése
- A mozdulatelemzésnél tanultak lejegyzése táncjelírással
- A mozdulatanalizáló és szintetizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A mozdulat további típusai (forgás, forgatás, keringés) jelölése és olvasása

Kiegészítő fogalmak (páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonya) jelölése és olvasása

Táncjelírásnál használt kiegészítő jelek (testrészek, ízületek) jelölése és olvasása

Követelmények

A tanuló ismerje a helyzet- és mozdulattípusokat és azok jelölését a vonalrendszerben.

A tanuló legyen képes a különböző tánc típusok motívumainak helyes leolvasására, stílusos előadására, a csapásoló és eszközös motívumok pontos interpretálására, egy motívumsor leolvasására, folyamatos előadására.

2024

Pesovár Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola

**Helyi tanterv 2. sz. melléklet
Táncművészeti ág**

Cím: 2440 Százhalombatta, Szent István tér 5.

Telefon: +36209831230

Email: pesovarferencami@gmail.com

Honlap: pfami.forrasneptanc.hu

OM azonosító: 200339

Fenntartó: Magyarok Öröksége Alapítvány

Hatályos: 2024. szeptember 1.-től

KÉSZÍTETTE:
MUSA-FÁBIÁN ZSÓFIA ZSUZSANNA MB. IGAZGATÓ

Tartalom

1. Kifutó rendszerű helyi tanterv	2
Tantárgy és óraszerkezet	2
Az alapfokú táncművészeti oktatás követelményei	4
A művészeti alapvizsga követelményei	5
A művészeti záróvizsga követelményei	6
2. Az intézmény tantárgyi feladatai, tananyaga és év végi követelményei évfolyamonkénti bontásban.....	7
Továbbképző évfolyamok	18
3. Kötelező és szabadon választható szakirodalom jegyzéke	24

1. Kifutó rendszerű helyi tanterv

A 2011/2012. tanév előtt beiratkozott tanulók számára, mely érvényes kifutó rendszerben a 2026/2027. tanévben végzős növendékekig bezárólag. Alkalmazva az alapfokú művészetoktatásról szóló 27/1998. (VI.10.) MKM rendelettel kiadott követelményeket és tantervi programot, a részletes évfolyamonként meghatározott tananyaggal.

Tantárgy és órakeret

A tanszak tárgyai és azok óraszámai

Tantárgy	Évfolyamok									
	Alapfok					Továbbképző				
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Népi játék, néptánc	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	
Folklórismeret		1	1	1	1					
Tánc történet						1	1			
Kötelezően választható		1						1	1	
Szabadon választható		1	1	1	1	1	1	1	1	
Összesen	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	

Főtárgy: Népi játék, néptánc

Kötelező tárgyak: Folklórismeret, tánc történet

Kötelezően választható tantárgy: Népi ének, folklórismeret, tánc történet, kinetográfia, népzenei alapismeretek.

Szabadon választható tárgy: A tanszak bármely, az életkori sajátosságoknak megfelelő gyakorlati tantárgya.

Részterületei:

Tánctechnika

Órakezdő tevékenység, mely a növendék izomzatának, ízületeinek bemelegítésére és tánctechnikai alapozására szolgál.

Népi játék

A magyar játékkincs legszebb változatainak – ezen belül kiemelve a Mezőföld – jellegzetes énekes, táncos és ügyességi játékainak megismertetése, melyek fontos szerepet játszanak az alapfok 2. évfolyamban. Elősegíti a magyar néptánc és népzene megszerettetését.

Néptánc

A magyar nyelvterület táncrendjeinek anyanyelvi szintű elsajátítása, mely az alapfokon kezdődik és a továbbképző évfolyamokon teljesedik ki.

Folklórismeret

Az alapfok 3-6 évfolyamán kötelező tantárgy. A négy év alatt a tanulók megismerkednek a jeles napokkal, az emberélet fordulóival, a magyar nép hiedelemvilágával. A továbbképzőn szabadon választhatják ezt a tárgyat. Ekkor a népköltészetéről és a magyar táji-történeti csoportjairól hallgathatnak előadást. A néptáncot tanuló gyerekek számára szükséges, hogy tudatosodjon bennük: művészeti területük egy komplex, elkülönülő részeiben is egységes, összefüggő kultúra része.

Tánc történet

Az egyetemes és nemzeti tánc történeti rétegekről, stílusjegyekről tanulnak, így a táncművészet értő és élvező befogadójává válnak.

Népzenei alapismeretek

A tánc hagyományokkal szorosan összefüggő terület, mely a néptánc hagyomány szerves része. A daltanulás szorosan összetartozik a táncsal.

Kinetográfia

Más néven táncjelírás. A tantárgy a 9-10. évfolyam választható tárgyai között szerepel. Akik megtanulják, azok az írásos anyagokat pontosabban és gyorsabban tudják elsajátítani, mint a szöveggel leírt folyamatokat.

Az alapfokú táncművészeti oktatás követelményei

A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknál. A táncokon keresztül ismerjék meg hagyományaikat, a magyar nép táncait, a táncok lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát.

A tanszak feladatai:

Ismertesse meg a tanulókkal:

- A hagyományos népi játékokat.
- A három dialektusterület tánc típusait, táncrendjeit, kiemelve a helyi, mezőföldi hagyományokat.
- A mozgásanyag variációs lehetőségeit.
- A táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet.
- A néptánc-tudomány sajátos megközelítési módját.
- A folklórkutatás tárgyának, a „nép” műveltségének sajátos helyét az egyetemes kultúrában.
- A társasági táncélet alkalmait.
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait.
- Az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját, valamint ezek néhány alpművét, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Alakítsa ki a tanulóknál:

- A rendszeres munka természetes igényét.
- A megfelelő munkafegyelmet.
- A munkájuk tudatos kontrollálását.
- A művészeti előadásmód kivitelezését.
- Az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népiélet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeként értelmezi.
- Esztétikai érzéket.
- A művészetek befogadására nyitott attitűdöt.
- Fogékonyságot a múlt és jelen értékeinek befogadására.

Fejlessze a tanuló:

- mozgáskultúráját

- fizikai állóképességét
- ritmusérzékét
- hallását
- zenéhez való alkalmazkodását
- tér-, forma- és stílusérzékét
- mozgásmemóriáját
- improvizációs készségét
- ízlését, kritikai érzékét
- a tánc komplexitásából adódóan a társzművészetek iránti érzékenységet.

Ösztönözze a tanulót:

- A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránt.
- A néprajzi és általában kultúratörténeti ismereteinek gyarapítására.
- A rendszeres múzeum- és színházlátogatásra.
- Az aktív részvétel igényét az iskolán kívüli eseményeken való részvételre.
- A környezetében esetlegesen adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánc történeti ismeretek fejlesztik személyiségét, ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt.

Hívja fel a tanulók figyelmét a korévfolymoknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánc történeti szakirodalomra.

Tegye nyitottá a tanulók személyiségét a folklór iránt.

Irányítsa a tanulót szakirányú továbbtanulásra, a továbbképző folytatására, az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

A művészeti alapvizsga követelményei

Népi játék, néptánc:

A tanuló ismerje:

- A tanult játékokat (min.20) és népdalokat (min.40)
- A tanult táncrendeket, és ezek közül legalább kettőt magabiztosan improvizáljon az alábbi táncrendek közül:
- Mezőföldi ugrós, kanásztánc (fiúk)
- Rábaközi dús, illetve körverbunk (fiúk), csárdás
- Moldvai kör- és páros táncok
- Palóc verbunk (fiúk) és csárdás, karikázó (lányok)
- Kalocsai mars, csárdások, fércelés (lányok)

- Sárközi karikázó (lányok), verbunk (fiúk) és páros táncok
- Dél-alföldi páros ugrós és csárdás
- Szatmári verbunk (fiúk), hajlikázó (lányok) és csárdás
- Széki négyes, csárdás, sűrű és ritka tempó (fiúk)
- Küküllő-menti páros táncok

Legyen képes

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- Felismerni és megnevezni az irányokat, arányotokat, alakzatokat.

Folklórismeret:

A tanuló ismerje:

- a folklórt, mint történelmi hagyomány sajátosságait,
- az egyes jeles napok időpontjait,
- a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióit, magyarázó történeteit,
- a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait,
- a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket és a hozzájuk fűződő mondákat,
- a magyar néphit főbb szereplőit, funkciójukat,
- a korévfolym szintjének megfelelő kiadványokat és intézményeket.

Legyen képes felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét. Előadni népdalokat, rítusénekeket és szokásszövegeket.

A művészeti záróvizsga követelményei

Néptánc

A tanuló ismerje:

- a különböző táncrendek zenéjét, népdalait (min.100)
- az alapfokon elsajátított táncrendeken felül az alábbiakat is:
- Bonchidai csárdás
- Mezőségi és kalotaszegi páros, illetve férfitáncok (fiúk)
- Székelyföldi páros táncok és verbunkok (fiúk)
- Palóc csárdás és verbunk (fiúk), Gyimesi páros- és körtáncok, verbunk (fiúk)

Legyen képes:

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,

- 2/4-es és 4/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni.
- Felismerni és megnevezni az irányokat, alakzatokat

Tánc történet

A tanuló ismerje:

- az adott évfolyam tananyagát
- a táncművészet kimagasló alpműveit
- a nagy egyéniségek munkásságát
- a nemzeti és az egyetemes tánc történeti folyamatokat.

Legyen képes:

- elemezni a táncművészet különböző stílusait,
- a társ művészetek iránti érdeklődésre,
- a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

2. Az intézmény tantárgyi feladatai, tananyaga és év végi követelményei évfolyamonkénti bontásban

2. évfolyam

A/. Tantárgyi feladatok:

Népi játék, néptánc: Tudatosítsa a tanulóban az előző év folyamán tanultakat, ismereteiket rögzítse, bővítse. Fejlessze a láb és a kéz levegőben történő mozdulatainak a használatát. Alakítsa ki, majd gyakoroltassa a kétszólamú mozgást a láb és a kéz használatának tekintetében. Fejlessze erőnlétüket, állóképességüket. Sajátíttassa el a tanulókkal térirányokat. Tanítsa meg a növendékeket arra, hogy a táncokban felismerjék a különböző karaktereket, előadói stílusokat, megtalálják az azonosságokat, különbözőségeket.

Az egyszerűbb motívumokon kívül tanítson meg a tanulóknak összetett, bonyolultabb motívumokat, motívumfűzéseket. Javítsa a játékokban a tartás-ellentartást, tanítsa meg a gyerekeknek a nemek szerinti jellemző viselkedésformákat. Rögzítse a karikázók gyakoroltatása által a kör helyes tartását.

Népzenei alapismeretek:

Ismertesse meg a tanulóval a tanult tájegység éneklési, zenekari és a táncokhoz kapcsolódó zenei jellegzetességeit. Tudatosítsa a tanulóknak a régi és új stílusú hangszeres zenének a különbözőségeit. Javítsa memóriájukat, sajátíttasson el a tanulókkal hosszabb ritmusképleteket, tudatosítsa a tanulóknak a különböző ritmusképletek neveit.

B/. Tananyag

Tánctechnika:

- Gimnasztika.
- Speciális gyakorlatok: az eddig tanultak ismétlése, kombinációja. V. pozíció, térdhajlítás (grand plié), lábkörzések a földön, lábemelések (relevé lent), karpozíciók (I., II., III.), ugrások: két lábon paralel ugrások (saute)+1/4-et, 1/2-et fordulva minkét irányba.

Ritmika: egyenletes járás közben 2/4-es ritmusképletek visszatapsolása, dobogása, kétszólamú mozgás gyakoroltatása.

Táncos nyelv: térirányok (1-8), karakter – hasonlóság, azonosság, különbözőség.

Játék: szerepjátszó és sportos játékok tanulása.

Néptánc:

- mezőföldi ugrós motívumok ismétlése, összetett motívumok tanulása
- egyszerűbb kanászos motívumok eszközzel és eszköz nélkül
- mezőföldi lassú és friss csárdás
- lányoknak mezőföldi karikázó

Daltanulás: mezőföldi ugrós, kanász és csárdás dallamok (min.10.)

Koreográfia: a tanult anyagból

C./ Év végi követelmények:

Népi játék, néptánc

A tanuló a tanult táncanyagból (beleértve az előző évfolyamon tanultakat is) legyen képes improvizatív táncolásra. Az ebből készült koreográfiát csoportos formában színpadon és önállóan is legyen képes bemutatni.

Ismerjen és tudjon előadni 5 szerepjátszó és sportos játékot, tudja azoknak szabályait tisztán és egyértelműen megfogalmazni. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

Népzenei alapismeretek:

Ismerjen és magabiztosan adjon elő legalább 20 népdalt, beleértve az előző évben tanultakat is. Ismerje fel a tájegységhez kapcsolódó zenekari hangzást, jellegzetes hangszereket. Legyen képes hosszabb ritmusképletek visszatapsolására, azokat nevezze meg ritmusnévvel is. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

3. évfolyan

A./ Tantárgyi feladatok:

Népi játék, néptánc

Fejlessze a növendékek testtartását, erőnlétét, állóképességét. Gyakoroltassa a kéz és láb egy időben történő mozgását azonos, illetve különböző ritmikával, valamint a lenghangsúlyos rugózást. Különböző módszerekkel készítse elő az ún. kontrás motívumokat és a bokázókat. Gyakoroltassa a tanulókkal a párban történő táncolásnál a tartás-ellentartást, a férfi és a nő táncának jellegzetességeit. A táncanyaghoz kapcsolódóan tanítson meg különböző összefogódzási módokat. Ismertesse meg a növendékekkel a táncban és a zenében előforduló szimmetriát-asszimmetriát. Gyakoroltassa a (női) körtáncokban a körtartást, a különböző összekapaszkodási módokat. Ismertesse meg a növendékekkel a sugárfrontokat.

Folklórismeret

Ismertesse meg a tanulókkal a tantárgy alapvető fogalmait, úgymint szokás, rítus, rítuscselekmény, jeles nap, ünnep stb., valamint a folklór részterületeit. Tudatosítsa a tanulóknál az évkör ismétlődéseit, a különböző változó ünnepek kiszámításának módját. Tájékoztassa a tanulót a tanévben tanított tájegységeknek a folklórjáról, néprajzáról, történelméről és viseleteiről.

B./ Tananyag

Tánctechnika:

- Gimnasztika
- Speciális gyakorlatok: az eddig tanultak kombinációja, lábdobások, fejkapás technika, forgás.

Ritmika: kontrás taps gyakoroltatása, járás-futás változó tempójú zenére.

Táncos nyelv: tempó (lassú-gyors-közepes), szimmetria-aszimmetria

Néptánc:

- mezőföldi táncok ismétlése
- sárközi és/vagy kalocsai ugrós motívumok (egyszerűbb és összetett)
- lassú és friss csárdás (zárt összefogódzás, lenthangsúlyos páros forgás, bokázók, félfordítós motívumok, párkapcsolat
- Moldvai körtáncok
- lányok: sárközi karikázó, 5/8-os lépő, csárdás, keresztező, rezgők, futó, jobbra-balra váltások

Népi ének: sárközi, kalocsai és moldvai dallamok (min.10)

Koreográfia: a tanult anyagból

Folklórismeret:

Világossá kell tenni a tanulóknak az alapvető fogalmakat. Meg kell ismertetni a magyar népszokások kialakulásában szerepet játszó történelmi kultúrköröket, úgymint:

- a kereszténység előtti magyarság szokás- és hiedelemvilága
- a görög-római antikvitás elemei
- a germán-kelta-szláv európai pogányság nyomai
- a zsidó-keresztény kultúrakör meghatározó és asszimiláló hatásai.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a paraszti és ünnepi időpontokat befolyásoló történelmi időszámítási rendszereket, úgymint:

- Hold év és nap év (állandó és mozgó ünnepek)
- Évkezdő időpontok (advent, karácsony, újév, Szent György nap)
- Vigília jelenség (a nap kezdetének változó felfogása)
- Ünnepi félév és gazdasági félév
- Napfordulók, napéjegyenlőségek.

A téli napforduló ünnepköre:

Advent (Kisbőjt)

- Időbeli meghatározása, egyházi értelme, jelentősége.

- A fonó szokásköre, szerepe a falu életében.
- Disznótor.
- Advent-kezdő névnapok, a hozzájuk kapcsolódó mágiák, jósló praktikák. (András, Katalin, Borbála)
- Miklós nap (december 6.): Miklós püspök legendája, fonóbeli alakoskodás.
- Luca nap (december 13.): démoni szerepe, Lucázás, kotyolás, Luca széke, hiedelemmondák.
- Szenteste és karácsony (december 24-25-26.): egykori évkezdés, napforduló, pogány ünnep, újszövetségi történet, karácsonyi asztal (étkezési szokások, halottkultusz), mágikus és jósló praktikák, kántálás, névnapköszöntők, vesszőhordás, paradicsom-háték.
- Betlehemezés, regölés.
- Aprószentek (december 28.): újszövetségi történet, korbácsolás, vesszőzés szokása, legényavatás.
- Szilveszter és újév (Kiskarácsony): évkezdő szokások, zajkeltés, pásztorjárás, aranyosvíz, mágikus és jósló praktikák, étkezési szokások. A moldvai magyarság hejgetése.
- Vízkereszt (január 6.): újszövetségi történet (keleti bölcsek, Jézus megkeresztelése, kánai menyegző), víz-, kréta- és házszentelés, csillaghordás szokása.

C./ Év végi követelmények

Népi játék, néptánc

A tanuló legyen képes a tanult táncanyagból improvizatív táncolásra. Az egyszerűbb motívumokon túl magabiztosan adjon elő összetett motívumokat is. A páros táncban ismerje fel és helyesen – a kísérőzenéhez pontosan alkalmazkodva – táncolja a lenhangsúlyt. Legyen képes a páros táncban a párkapcsolat kialakítására.

A tanult körtáncokból ismerjen fel legalább hármat, azokat magabiztosan tudja előadni, ismerje azok elnevezését. Az év végi színpadi bemutatón a tanult koreográfiát magabiztosan, önállóan adják elő.

A tájegységhez kapcsolódóan tudjanak előadni 10 népdalt. Ismerjék fel a csárdás és friss csárdás zenéjét, annak zenei eltéréseit szabatosan tudják megfogalmazni. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

Folklórismeret

A tanult tájegységhez kapcsolódóan szerezzék meg az alapvető ismereteket. Legyenek tisztában a különböző néprajzi alapfogalmakkal, azokat tudják pontosan meghatározni. Tudják helyes időrendi sorrendben felsorolni a téli napforduló ünnepeit, azok közül legalább háromról részletesen beszámolni. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

4. évfolyam

A./ Tantárgyi feladatok:

Népi játék, néptánc

Tanítsa meg és gyakoroltassa a tananyaghoz kapcsolódó ún. kontrás motívumokat. Fejlessze térbeli mozgáskészségüket, színpadi tájékozódó képességüket. Javítsa erőnlétüket, állóképességüket, testtartásukat. Gyakoroltassa a fordulást egyénileg és páros viszonyban egyaránt. Készítse elő a kar alatti forgatást. Fejlessze a tanulók improvizációs készségét, ösztönözze a növendékek egyéni előadókészségének a fejlődését. Segítse a közösségben megjelenő táncos karakterek kibontakozását. Gyakoroltassa a kar használatát a különböző tánc típusokban.

Folklórismeret

Mélyítse el és bővítse a tanulóknál a Mezőföldről tanult ismereteket. A népszokásokhoz kapcsolódóan a növendékek egészítsék ki tudásukat mezőföldi népszokásokkal is. Ismertesse meg a gyerekekkel, hogy mely népszokásainkat találhatjuk meg napjainkban is, akár a saját környezetünkben, illetve jelen szokásainkban. Mutasson rá azok néphagyományból eredő jellegére, segítse a tanulót ezek felismerésében.

B./ Tananyag

Népi játék, néptánc

Tánctechnika:

- Gimnasztika.
- Speciális gyakorlatok: az eddig tanultak nehezített változatai, ugró (assamblé, jeté), forgások diagonálban.

Ritmika: nehezebb visszhang-gyakorlatok, koordinációs gyakorlatok.

Néptánc:

- Rábaközi táncok
- ugrós motívumok (kopogós, sarkas cifra, ugrócsapó és variánsai, terpesz-csapó)

- verbunk motívumok (tapsbemérő, fordulós és variációi, pattintó csapó, hegyező)
- lassú és friss csárdás motívumai (csárdás lépések, páros forgás és páros viszony, lenthagsúlyos dobbantások, csúszó dobbantások)
- És/vagy bukovinai székely páros táncok (páros forgás, kar alatti forgatás)
- Mezőföld táncai (Alap)

Daltanulás: rábaközi és bukovinai székely dallamok

Folklórismeret: jeles napok Vízkereztől Dömötör napjáig.

- Farsang (Vízkereztől húshagyókeddig): házasságkötések és az ehhez kapcsolódó többnapos multságok. A pártában illetve nőtlenül maradtak tréfás csúfolása. A mohácsi busójárás. A hétfalusi borica-tánc. Gyertyaszentelés (február 2.), Balázsjárás (február 3.).
- Nagyböjt: egyházi-vallási értelme, tilalmak, kötelességek. Böjti játékok és karikázók. Gergely-járás.
- Virágvasárnap: újszövetségi történet. (Jézus bevonulása Jeruzsálembe.) Barkaszentelés, az ezzel kapcsolatos mágiák. Kiszehordás, villőzés, zöldág-járás.
- Nagyhét: általános rítusai, szokásai. A jeles napjainak jelentése, szokásai.
- Húsvét: Időpontjának kiszámítása, jeles napjai, jelentésük, szokásai, rítusai.
- Fehérvasárnap: mátkázás és komatál szokása, jelentése. A műrokonság intézménye a paraszti életben.
- Zöldfarsang: (húsvéttól pünkösdig). A játszó.
- Pünkösd: kiszámítása, szokásai. (király-és királynéválasztás, ezek jelentése). Szent Erzsébet legendája, a pünkösd rózsza, a májusfa állítás szokásai.
- Az ünnepkör szoláris ünnepei: Szent György napja, (április 24.) május 1., Szent Iván napja. Az ezekhez kapcsolódó szokások, jelentésük.
- Munkavégző ünnepek: aratás, szüret.
- A pásztorok és cselédek évadzáró napjai: Szent Mihály (szeptember 29.) Vendel (október 20.), Dömötör (október 26.).
- A disznótor: ideje, szokásai, jeles napjai.

C./ Év végi követelmények

Népi játék, néptánc

A tanult táncanyagokból legyen képes az improvizatív táncolásra. A készült koreográfiát magabiztosan adja elő a színpadon. A tájegységhez kapcsolódóan ismerjenek 10 népdalt, azokat önállóan, egyénileg tudják előadni. Ismerjék meg és tudják a verbunk zenei kíséretének jellemzőit, tudják összehasonlítani más táncdallamokkal ritmika és kíséret vonatkozásában. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

Folklórismeret

Tudják időrendi sorrendben felsorolni a tanult jeles napokat és eseményeket. Biztosan ismerjék és szóban tudják visszaadni a tanult népszokásokat. Tudják felsorolni a tanult időszakra eső jellemző munkavégző ünnepeket. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

5.évfolyam

A./ Tantárgyi feladatok:

Népi játék, néptánc

Fejlessze a tanulók mozgáskoordinációját, tartását, állóképességét, erőnlétét. Javítsa memóriájukat a hosszabb motívumfűzések, táncfolyamatok, ritmusképletek elsajátításával. Gyakoroltasson összetett, bonyolult motívumokat. Tudatosítsa a tanulóknál a fenthangsúlyra való táncolás jellegzetességeit, a lenthangsúly és a fenthangsúly előadás- illetve mozdulatbeli különbözőségeit. Fejlessze a lábfő részeinek, a gesztusláb és a gesztus kartánc közbeni használatának módjait. Helyezzen hangsúly a páros táncoknál a férfivezető és a nő kísérő jellegű szerepének a megtanítására. Erősítse a tánc karakterisztikus előadásmódját a növendékeknél. A női eszközös táncokban az eddigiekben tanultakra építve bővítse a tánc motívumkészletét, javítsa az eszközhasználat módját és biztonságát. A férfi legényes táncokban helyezzen hangsúly a szép előadásmódra, a ritmikailag pontos kivitelezésre, fejlessze a tanulók teherbírását. Ismertesse a különböző tájegységekhez jellegzetes zenekari felállásokat és kíséretet, a különböző tánc típusokhoz tartozó zenei kíséret módját.

Folklórismeret

Ismertesse meg a tanulókkal az évfolyamon tanult tájegységek sajátos néprajzi, etnikai és történelmi jellegzetességeit.

Fedeztesse fel a tanulókkal az emberi élet körforgását, ezzel fejlessze világszemléletüket. Ismételjék át az alapfogalmakat, rögzítve az eddig tanultakat. Segítse a tanulókat abban, hogy a népi kultúrát, népi műveltséget el tudják helyezni az egyetemes emberi kultúrában, a mai társadalmi környezetben. Próbálja meg rávezetni a növendékeket annak önálló felismerésére, hogy a jelenben is ható hagyományok miként épülnek be mindennapi életünkbe.

B./ Tananyag

Tánctechnika

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok: alapgyakorlatok (rúd és középgyakorlatok), lábkörzések (demi rond, rond de jambe par terre), ugrások (echappé) fordulva is, forgások és ugrások diagonálban

Ritmika: hosszabb ritmusképletek memorizálása, nehezebb koordinációs gyakorlatok, régi és új stílusú zene felismerése

Néptánc:

- Dél-alföldi páros ugrós: egyes csárdás, előreugrásos cifra, oldalazó, hátravágó, kopogó, légbokázó-cifra, futó cífrával, csapások, haladó bokázók, föld-csapó, szökellős dobogó.
- Dél-alföldi csárdás: kettes, darudüböggő, fent hangsúlyos páros forgás, forgás irányváltások, bokázók, dobbantások, kisharang.
- Vagy Észak-kelet Magyarország táncanyagából a pedagógus által választott terület táncai.
- Széki négyes, csárdás ismétlése, illetve porka és hétlépés tanulása.
- Fiúk: széki sűrű és ritka tempó.
- Lányok: mezőföldi eszközös táncok (üveggel)

Daltanulás: A tanult táncanyaghoz kapcsolódó, valamint széki dallamok, csujtogatások.

Koreográfia: a tanult anyag valamelyikéből

Folklórismeret

- A tanult táncanyag folklórja és táncagyományja
- Az emberélet fordulói (az átmenetek rítusai)
- Születés: A születendő gyermek tulajdonságainak befolyásolására és megjósolására vonatkozó praktikák és babonák. A terhes asszony státusza a családban és a falusi közösségben (előjogok és tabuk). Az újszülött családba fogadásának formái. Az anyával és az újszülöttel kapcsolatos védelmező mágiák. Keresztelő, névadási szokások. Asszonyavatás.
- Gyermekkor: Gyermekjátékok. A paraszti gyermekkor tárgyi környezete. Munkára nevelés, a munkába állás fokozatai. Gyermekkiváltságok.
- Legényélet, leányélet: A serdülők számára szervezett alkalmak, ahol elsajátíthatják a felnőtt fiatalság viselkedésmódját. A nem felavatott serdülők tilalmai, a tabuk megszegésének megtorlása. Legény- és leányavatási szokások. A fiatalok együttes szórakozásának alkalmai. Udvarlási szokások, szerelmi élet.
- Párválasztás: szokásjog, a párválasztás szempontjai. Endogámia, exogámia.
- A házasság előkészítése: Közvetítés. Leánynéző, háztűznéző, kéretés. A házasságkötést megelőző jogi megállapodások, móríng, hozomány. Kézfogó, eljegyzés, jegyajándékok. Próbaházasság intézménye.
- A kereszténység előtti magyarság házassági szokásai: Történeti források információi. Leányrablás, leányszöktetés, levirátus, asszonyvétel.
- Lakodalom: A lakodalmi rítusok rendje. Lakodalmi tisztségviselők, szerepek. Hérész, hivatalnok. Táji eltérések.

- A házasságok életmódja: Családformák, nagycsalád rendszer. Vadházasság, félrelépés, közösségi szankciók.
- Halál: A hagyományos paraszti közösségben élő ember viszonya az elmúláshoz. A halálra való felkészülés. A haldoklóval kapcsolatos szokások, hiedelmek, mágiák, tilalmak. A sirató. Temetkezési szokások, a temetés, sírjelek. Halotti tor, gyász, emlékünnepek. Kísértet, hazajáró halott, halottlátó. A halottkultusz maradványai.

C./ Követelmények

Népi játék, néptánc

Az év során tanult táncanyagokból legyen képes improvizálni, egyedül és párban egyaránt. Önállóan ismerje fel az adott táncanyaghoz kapcsolódó zenei kíséretet. Az év végi színpadi bemutaton előadott műsorszámot magabiztosan, szépen tudja prezentálni.

Tudjon az új táncanyagokhoz tájegységenként 5-5 népdalt. Legyen képes hosszabb ritmusképletek memorizálására és annak visszaadására is. Ismerje fel a régi és új zenei stílust, tudja azok jellemzőit felsorolni. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

Folklórismeret

Legyen tisztában a tanult tájegységek jellegzetességeivel, hagyományaival, viseletével. Tudja helyesen felsorolni az emberélet fordulóit, ezek közül legalább kettőről tudjon önállóan, szóban beszámolni. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

6.évfolyam

A./ Tantárgyi feladatok

Népi játék, néptánc

Készítse fel a tanulót a művészeti alapvizsgára. Ennek érdekében az új anyag mellett folyamatosan ismételtesse és gyakoroltassa az eddig tanultakat. Összetett gyakorlatsorok és táncfűzések alkalmazásával fejlessze a tanuló előadóképességét, bátorítsa a karakterisztikus előadásmódot, improvizációs készséget.

Folklórismeret

Az új tananyag mellett ismételtesse át az eddig tanultakat, ezáltal készítsen fel a művészeti alapvizsgára. Fejlessze a tanuló általános szemléletmódját, mely a népi kultúrát nem elkülönült egységnek, hanem összefüggő rendszer részeként értelmezi. Tegye nyitottá a tanulót a népművészeti értékek befogadására és értelmezésére.

B./ Tananyag

Népi játék, néptánc

Tánctechnika

- Gimnasztika
- Speciális gyakorlatok: az eddig tanultak ismételése, kombinációja

Ritmika: Összetettebb kombinációs gyakorlatok. Különböző tánc típus zenei anyagának felismerése a tanult táncrendek alapján.

Néptánc:

- A Felvidék táncanyagából a pedagógus által szabadon választott táncanyag táncai.
- Mezdőföld (perkátai „verbunk”, sudridom)
- Az eddig tanult táncanyagok ismételése.

Daltanulás: A tanult táncanyaghoz kapcsolódó dallamok, az eddig tanultak ismételése.

Koreográfia: A tanult táncanyagból.

Folklórismeret: A magyar nép hiedelemvilága

Bevezetés

- Sámánizmus, pogány és keresztény elemek.
- A magyar nép hiedelemvilágának történeti rétegei:
Ősmagyar elemek. A délkelet-európai sztyeppék állattartó nomádjainak világképe. Európai pogány réteg. Zsidó-keresztény kultúra rétegei.
- A magyar ősvallás: Régészeti, nyelvészeti és történeti anyagban fellelhető adatok megismerése. Sámánizmus, sámánhit, valamint ennek nyomai a magyar parasztság kultúrájában.
- Világkép: A sámánhitű népek világképe. Párhuzamos világismeret elemei. A világ keletkezéséről szóló mítoszok. Föld, világfa, életfa, világrétegek, világvége. Az égitestekkel kapcsolatos hiedelmek. Szél, vihar, égbolt, szivárvány. Fémek, kincsmondák. Tűzkultusz. Növények, állatok, emberi testrészek, a mesterséges környezet.
- Természetfeletti lények: Az alsó mitológiai fogalma, animizmus. Mesei lények, hiedelemlények. Metamorfózis, ambivalencia. Lidérc, ludvérc, szépasszony. A környező népek hasonló lényei. Kísértet, hazajáró halott.
- Természeti démonok. Vizi lények. Egyetemes néphit és mitológiai párhuzamok. Eredeti lények, gabonadémon, óriások, törpék, tündérek.
- Ördög: A kereszténység előtti mitológiai degradált alakja. A bukott angyal mítosza. A dualisztikus hitvilág.
- Luca: A téli napforduló démona. Az asszonyi vétségek, tilalmak ellenőrzője. Baromfi termékenységével való kapcsolata. Gyógyító és apokrif mivolta.
- Természetfeletti erővel rendelkező emberek:
- Táltos: Sámánizmus, a pogány sámán magyar megfelelője. Táltos mondák.
- Garabonciás: Nyugati mágus alak és a magyar táltos keveredése. Kelet-nyugati irányú elterjedése.

- Boszorkány: Népmesei boszorkányalakok. A középkori boszorkánypercek boszorkányalakja, történeti összefoglalás, boszorkányszervezetek, sátánizmus, eretnekség, pogány hitmaradványok. A néphit boszorkányfigurája, történeti elemek, tudományszerzés, oldás-kötés, gyógyítás, metamorfózis, gonoszjáró napok, védekezés, hiedelemmondák.
- Tudományosok: A gonoszok, boszorkányok ellenfelei. (tudós kocsis, molnár, tudós pásztor).
- Látók, nézők, gyógyítók: Lélek- és halott-látók. Jósló koldus vagy vándor. Javasok, gyógykovácsok.
- A magyar tündérmesék hiedelemlemelei.
- Babonák, babonás cselekmények: Rontás, igézés. Szerelmi varázslatok. Megnyomás, lóvá tevés. Haszonvétel. Védekezési praktikák. A jövő megismerését és befolyásolását célzó varázslatok. A szó ereje (ráolvasás, tabunevek, antik párhuzamok).

C./ Év végi követelmények:

Népi játék, néptánc

Ismerje és tudja a tanévben tanult táncanyagot. az előző években tanultak táncanyagokkal együtt legalább kettőt tudjon magabiztosan improvizálni. Ezek zenei kíséretét önállóan ismerje fel, nevezze meg az adott tájegységet és annak jellemző tánc típusait.

Az év végi színpadi bemutatón előadott műsorszámot magabiztosan, szépen tudja előadni. Tudjon az új táncanyaghoz kapcsolódóan 5-5 népdalt önállóan előadni, valamint az előző években tanult népdalokkal együtt mindösszesen 40 népdalt elénekelni. Ismertje a különböző tájegységekhez jellegzetes zenekari felállásokat, a táncok tipikus zenei kíséretbeli jellemzőit.

Minimális követelményszint a tanult anyag 50%-a.

Folklórismeret

Ismerje meg a tanult tájegység folklórját, szokásait, viseletét, arról tudjon önállóan, összefüggő mondatokban beszélni. Ismertje a magyar nép hiedelemvilágának összetevőit, történeti rétegeit. Tudjon megnevezni legalább kettőt-kettőt a természetfeletti lények és a természeti erővel rendelkező emberek közül. Ismerje felsorolás jelleggel a babonákat és babonás cselekményeket. Adjon számot tudásáról az előző években elsajátított folklórismereti tananyagot illetően. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

Továbbképző évfolyamok

7.évfolyam

A./ Tantárgyi feladatok

Népi játék, néptánc

Ismertesse meg a növendékekkel az erdélyi táncdialektus történeti-, néprajzi és néptánc sajátosságaival. Tudatosítsa a tanulóban az eddig tanult táncanyagokkal való egyezőségét, illetve mutasson rá a különbségekre. Sajátíttassa el a tanulókkal a kiválasztott tananyaghoz szükséges technikai elemeket. Alapozza meg az elkövetkezendő évek táncanyagának a technikai elmeit. Fejlessze a növendékek színpadi előadókésztségét.

Tánc történet

Fejlessze a tanulók befogadó készségét, tegye nyitottá az egyéb táncművészeti műfajok befogadására. Ismertesse meg a növendékekkel a tánc történeti-társadalmi szerepét, mutasson rá a táncnak, mint komplex műfajnak a mindennapjainkban betöltött helyére.

B./ Tananyag

Néptánc

Tánc technika

Gimnasztika.

Speciális gyakorlatok.

Néptánc:

- Székelyföldi forgatós táncok a pedagógus választása alapján. (Jobbágytelke, Mezőkölpény, Nyárad-mente, Sóvidék)

Verbunk: bokázó, ugró bokázó, kopogók, csapásolók, keresztezők, terpesz-bokázó, koppantó.

Forgatós: összerázó, átvető, lenghangsúlyos páros forgás, kar alatti kiforgatások, ugró bokázó.

Szőktetős: cifrák, kopogók párban és körben.

Daltanulás, koreográfia: A táncanyaghoz kapcsolódóan.

Tánc történet:

Alapfogalmak- A köznapi és művészi mozgás. Tér-idő-erő kifejezése. A közhasznú és művészi tánc. A tánc és a társművészetek. A tánc történet főbb korszakai, a tánc szerepének társadalmi változásai. (Tánc és a vallások, rítusok. Legalább két táncelőadás megtekintése és közös feldolgozása. A felnőtt együttes próbájának a megtekintése és közös feldolgozása).

C./ Év végi követelmények

Néptánc

Az év közben tanult táncanyag táncainak és azok motívumkészletének elsajátítása, abból páros tánc esetén minimálisan 2 perc, férfitáncok esetében 1 perces improvizáció. Ismerjék a

táncok zenei kíséretének jellegzetességeit, zenekari kíséretének módjait. Tudjanak a tanult táncanyaghoz kapcsolódóan 10 új népdalt, azt egyénileg és csoportosan, zenei kíséret mellett is tudják előadni. Az év végi színpadi bemutatón előadott koreográfiát magabiztosan, szépen tudja a tanuló előadni.

Tánc történet

Tudja a tánc történet főbb korszakait időrendben felsorolni, ismertje és tudja a különböző korszakokban a táncnak a társadalmi szerepét. Ismerje a magyar tánc ház-mozgalom, illetve a néptánc színpadi megjelenésének főbb mozzanatait, azokra tudjon egy-egy példát megnevezni. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

8. évfolyam

A./ Tantárgyi feladatok

Néptánc

Fejlessze a tanulók egyéni és csoportos előadó- és improvizációs készségét, tánctechnikai tudásukat. Segítse a táncos előadóművészi pálya iránt érdeklődő növendékek munkáját. Helyezzen hangsúlyt az egyéni előadás előadásmód kifejezésére. Gyarapítsa dalkincsüket, zenei ismereteiket. Fejlessze színpadi előadói készségüket.

Tánc történet

Ismertesse meg a tanulókkal a balettművészet főbb korszakait, a XX. századi irányzatokat. Segítse a növendéket a színpadi művek elemzésében, értelmezésében, ezáltal tegye képessé őket a befogadásra. Fejlessze esztétikai érzéküket, segítse őket az önálló vélemény kialakításában.

B./ Tananyag

Néptánc

Tánc technika

Gimnasztika.

Speciális gyakorlatok

Néptánc

- **Mezőség**

Lassú cigánytánc, szászka, ritka szökös, sűrű csárdás, korcsos, négyes. Ritka- és sűrű magyar

- **Küküllő-menti táncok**

Csárdás, pontozó, vénes.

Daltanulás, koreográfia: A tanult anyagból.

Tánc történet: A színpadi tánc története

Romantikus és klasszikus baettek. Megújulás a XX. században.

Balett (Gagyilev, nemzeti baettek, táncszínház). Modern tánc (amerikai, európai, magyar).

Folklórismus (jazz, orosz színpadi néptánc, magyar színpadi néptánc).

Két táncelőadás megtekintése és közös feldolgozása.

A felnőtt együttes próbájának megtekintése, a látottak közös feldolgozása.

C./ Év végi követelmények**Néptánc**

A tanév folyamán elsajátított mindkét táncanyagból tudjon a tanuló improvizálni, páros tánc esetén minimum 2 percet, férfi tánc esetén minimum 1 percet. Ismerje és tudja megnevezni az adott tájegységek táncait, azokat tudja stílusréteg szerint besorolni. Tudjon a tanév anyagához kapcsolódóan 10 új népdalt, és azokat előadni egyénileg, csoportosan, valamint táncolás közben is. Ismerjék a táncok zenei kíséretének jellegzetességeit, zenekari kíséretének módjait.

AZ év végi színpadi bemutatón előadott műsorszámot magabiztosan, szépen tudja a tanuló előadni. Ismerje az adott tájegységek folklórját, hagyományait, szokásait, a táncviseleteket. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

Tánc történet:

Nevezze meg a színpadi tánc történetének főbb korszakait, azokra tudjon egy-egy példát megnevezni. Ismerje a XX. századi modern, illetve folklór-irányzatokat, mindegyikből tudjon egy-egy példát mondani. Minimális követelményszint a tananyag elsajátításának 50%-a.

9. Évfolyam**A./ Tantárgyi feladatok****Néptánc**

Bővítse elméleti és gyakorlati ismereteiket. Fejlessze előadókészségüket, állóképességüket, technikai tudásukat. Segítse a növendékeket a táncban történő megfogalmazás kifejezésére. Ezek mellett mutasson tá a táncnak az emberi életben betöltött helyére, szerepére, mint a szórakozás egy lehetséges formájára. Neveljen igényességre.

Kinetográfia

Ismertesse meg a tanulókat a szakkifejezésekkel. Fejlessze tájékozódó képességüket, analízis-absztraháló képességüket. A mozdulatok elemzése által segítse a növendékeket az eddig gyakorlatban tanult táncanyagok pontos megfogalmazásában és kivitelezésében egyaránt.

B./ Tananyag

Néptánc

Tánctechnika

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok

Néptánc

- Kalotaszegi táncok: legényes, csárdás és szapora.

Daltanulás és koreográfia: A tanult táncanyagból.

Kinetográfia

Mozdulatelemzés

1. A tánc tagolódása: Fázis-motívum- motívumfűzés-tánc.
2. Alaptényezők: a./ Plasztika (irányok, mellékirányok, fő magassági fokok, térrajz)
b./ Ritmika (hangjegyértékek, metrum és az ütem, ritmus, tempó)
c./ Dinamika (erőfok, feszítés, lazítás)
3. A mozdulat és helyzet típusai
a./ Mozdulattípusok (lépés, súlytartó láb, gesztusláb, ugrás)
b./ Helyzettípusok (testpozíció, súlytalan testrészek, szünet a testben, a térben és a helyen)
4. Táncjelírás:
a./ alapfogalmak (vonarendszer, irányok)
b./ mozdulattípusok jelölése (lépés, magassági szintek, kiegészítő jelek, dinamikai és pozíció jelek, forgatás és helyzettípusok jelölése).

C./ Év végi követelmények

Néptánc

A tanuló az adott tájegység táncanyagából legyen képes 2-2 perces improvizatív előadásra. Az év végi színpadi bemutatón előadott műsorszámot magabiztosan, szépen tudja előadni. Ismerjen a tájegységhez kapcsolódóan 10 új népdalt, valamint minimum 5 táncszót. ismerje az adott tájegység folklórjellegzetességeit, a tánchoz kapcsolódóan annak viseleteit.

Kinetográfia

A növendékek szerezzék meg és 80%-os teljesítménnyel adják vissza a következő képességeket, készségeket:

- A mozgás egységeinek (fázis-motívum-motívumfűzés-tánc) felismerése, megnevezése.
- A mozgás alaptényezői bemutatásának képessége.
- A lépés, súlyt hordó lábmozgás, gesztus (lábnál) és az ugrás mozdulattípusainak felismerése és bemutatásának képessége 95%-os készség szint mellett.
- A szünet megjelenítésének képessége mozgás közben.
- Az alább felsorolt jelek felismerésének, valamint jelentése tudásának képessége: vonarendszer, irányok, mozdulattípusok jelölése (lépés, ugrás, gesztus, magassági szintek), analógia jelek, térmérték jelek, pozíciójelek, forgatás jele, helyzettípusok jelölése.

Minimum követelményszint:

A tananyag 50%-a.

10. évfolyam

A./ Tantárgyi feladatok

Néptánc

Készítsen fel a művészeti záróvizsga letételére, illetve az érdeklődő tanulókat a továbbtanulásra. Fejlessze technikai, ritmikai, improvizációs és előadói képességüket. Ösztönözze a növendékeket arra, hogy az elsajátított táncanyagokat egyéni, önállóan megfogalmazott formában adják vissza. Alakítsa kritikai és esztétikai érzéküket.

Kinetográfia

A mozdulatok, folyamatok, viszonyok elemzése által segítse a tanulókat a tudatos és pontos táncolásban. Fejlessze táncjelírási- és olvasási képességüket, memóriájukat, kifejező képességüket.

B./ Tananyag

Néptánc

Tánctechnika

Gimnasztika

Speciális gyakorlatok

Néptánc

- A tanult táncrendek ismételése.
- Gyimesi táncok

Kárpát-medencei táncreteg: féloláhos, verbunk, lassú és sebes magyaros, lassú és sebes csárdás, kettős jártató, sűrűlő

Balkáni táncreteg: héjszák a pedagógus választása szerint

Közép-európai táncreteg: háromsűrűlős, egytoppantós, háromtoppantós, hétlépés, porka

Daltanulás, koreográfia: A tanult anyagból.

Kinetográfia

1. Mozdulatelemzés

Mozdulattípusok: forgás (perdülő, perdülés nélküli, ugró forgás)
keringés,

- gesztus (testrészek forgatása, karhelyzetek, csípő forgatása, döntése, hajlítása)
2. Kiegészítő folyamatok Páros viszony, forgások, táncos és eszköz viszonya
3. Táncjelírás különböző típusú forgások jelölése, frontirányok
kiegészítő jelek (testrészek és ízületek)
keringés jelölése
újabb gesztusok jelölése
páros viszonyok jelölése
forgások jelölése, vonatkozási jel.

C./ Év végi követelmények

Néptánc

A tanuló tudjon az új tananyag táncaiból legalább 3 különböző táncfajtat improvizatív formában előadni. Az eddig tanult táncrendekből legalább két tájegység táncaiból tudjon szabadon táncolni. Ismerjen és tudjon előadni 10 új népdalt. Ismerje az évfolyamon tanult tájegység folklór-jellegzetességeit, a tánchoz kapcsolódóan annak viseleteit, jellegzetes zenei kíséretének hangszereit és módjait. Az év végi bemutatón előadott koreográfiát tudja magabiztosan eltáncolni. Minimum követelményszint a tananyag 50%-a.

Kinetográfia

A növendékek szerezzék meg és adják vissza a következő képességeket, készségeket:

- A forgás, keringés, gesztus (karnál, törzsnél) mozdulattípusainak felismerése és bemutatásának képessége.
- A páros viszonyt meghatározó jelek felismerése, megvalósításának képessége.
- Az eszközök jeleinek felismerése.
- Forgások, frontirányok, testrészek és ízületek, keringés és vonatkozás jel felismerése.
- Minimum követelményszint a tananyag 50%-a.

3. Kötelező és szabadon választható szakirodalom jegyzéke

Népi játék, néptánc:

Szentpál Mária: Gyermektáncok, Bp. 1982. NPI

Kiss Áron: Magyar Gyermejáték Gyűjtemény Bp. 1891

Magyar néprajz VI. Népzene – néptánc – népi játék. Akadémiai Kiadó 1990

Magyar népzene tára I. Gyermekjátékok, Akadémiai Kiadó Bp.

Megy a gyűrű vándorútra 1-2 Bp. 1982

Martin György: A magyar körtánc és európai rokonsága Akadémiai kiadó 1979

Magyar néptánc-hagyományok szerkesztette Lelkes Lajos, Zeneműkiadó Bp. 1980

A magyar nép és nemzetiségeinek tánc-hagyománya. szerkesztette: Felföldi László – Pesovár Ernő, Planétás Kiadó Bp. 1997

Pesovár Ernő: A magyar páros táncok, Planétás Kiadó Bp. 1997

Lázár Katalin: Népi játékok, Planétás Kiadó Bp. 1997

Az oktatást segítő szakmai kiadványok:

Szakmai Ház hangzó- és videó anyagai.

Hangfelvételek néptánc-oktatáshoz Motívumfüzések video melléklete –Játékfüzések video melléklete

A Magyar Tudományos Akadémia néptánc és népzene archívuma

Eredeti gyűjtések melléklet

Foltin-Karcagi-Neuwirth-Salamon: Játék és tánc az iskolában I-IV. osztály

(Kötetei: Motívumfüzések, Játékok, Játékfüzések, Tanmenet)

Falvay Károly: Ritmikus mozgás, énekes játék Bp.1990

Forrai Katalin: Ének az óvodában Bp. 1990

Lázár Katalin: Énekes, táncos népi gyermekdalok tanítása MTF

Lévai Péter: „Szökkenjünk, ugráljunk...”(Módszertani füzetek néptánc pedagógusoknak kiadványsorozat) Magyar Kultúra Kiadó Kft. Győr, 2010

Mészáros Attila: „Arra járnak a szép ajaki jányok...” Magyar Kultúra Kiadó Kft. Győr, 2010

Darmos István: Tótos, cicus vagy hátbaverőcske Magyar Kultúra Kiadó Kft. Győr, 2010

Rövidítések magyarázata:

MMI – Magyar Művelődési Intézet

MTF – Magyar Táncművészeti Főiskola

NSZH – Néptáncosok Szakmai Háza

NPI – Népművelődési Propaganda Iroda

BMK – Budapesti Művelődési Központ

Az NSZH hangzó- és videó anyagai

Motívumfűzés hangzó- és videó melléklete

Játékfűzések videó melléklete

Hangfelvételek néptánc oktatáshoz (tájegységenként)

Folklórismeret:

Folklórismeret: szerkesztette Sóllymos József, Debrecen, 2001

Andrásfalvy Bertalan: Néprajzi alapismeretek, Bp.

Balassa István –Ortutay Gyula: Magyar néprajz, Corvina Kiadó Bp. 1979

Dömötör Tekla: Magyar népszokások, Corvina Kiadó, Bp. 1983

Magyar Népzene Tára II. kötet, Jeles napok. Bp. 1953, III. kötet lakodalom Bp. 1955-56

Magyar Néprajz

V. kötet Népköltészet 1988, VII. kötet Népszokás, néphit, népi vallásosság 1990

Tátrai Zsuzsanna – Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások, Planétás Kiadó Bp. 1997

Dömötör Tekla: Régi és mai magyar népszokások Bp. 1986

Filap Antal Kósa László: A magyar nép táji-történeti tagolódása Bp. 1975

Kerényi György: Magyar énekes népszokások Bp. 1982

Ajánlott irodalom:

Andrásfalvy Bertalan: Néprajzi alapismeretek

Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösöd Bp., 1976

Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium I-II. Bp., 1977

Balogh Júlia: Szent Mihály havától Kisasszony haváig Győr 1996

Barsi Ernő: Néprajz az általános iskola kezdő szakaszában Bp., 1992

Diószegi Vilmos: A pogány magyarok hitvilága Bp., 1978

Dömötör Tekla: A magyar nép hiedelemvilága Bp., 1981

Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok Bp., 1951

Magyar Népzene Tára II. Jeles napok Bp., 1953

Magyar Népzene Tára III. Lakodalom Bp., 1955-56

Magyar Néprajz V. kötet (Népköltészet) Bp., 1988

Magyar Néprajz VII. kötet (népszokás, néphit, népi vallásosság) Bp., 1990 Ortutay Gyula:
Magyar népköltészet Bp.

Tátrai Zsuzsanna: Leányélet Bp., 1994

Ujvári Zoltán: Farsangi népszokások Debrecen, 1991

Tánc történet

Ajánlott irodalom

Vályi Rózsi: A táncművészet története Zeneműkiadó, Bp., 1969

Pesovár Ernő: A magyar tánc történet évszázadai Népművelési Propaganda Iroda Bp.,

Kinetográfia

Szentpál Mária: A mozdulatelemzés alapfogalmai Bp., 1967, 1978

Szentpál Mária: Táncjelírás (Lábán-kinetográfia) I-II-III. kötet

Ajánlott irodalom:

Lányi Ágoston: Néptánc olvasókönyv Bp., 1980

ZÁRADÉK

A Pedagógiai Programot képviselet megismerte, véleményezte és a képviselő aláírásával
elfogadásra javasolja.

Kelt: Százhalombatta, 2024. április 19.

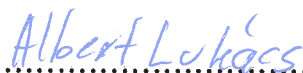

Fónagy Ágnes

a szülői képviselet nevében

A Házi rendet a diák képviselet megismerte, véleményezte és a képviselő aláírásával
elfogadásra javasolja.

Kelt, Százhalombatta, 2024. április 19.

Albert Lukács Dész

a diákok képviseletében

A Magyarok Öröksége Alapítvány, mint a Pesovár Ferenc Alapfokú Művészeti
Iskola fenntartója az Intézmény Pedagógiai programját megismerte, azzal egyetért, azt
a 2024. április 19-én hozott határozatával jóváhagyta:

Kelt.: Százhalombatta, 2024. április 19.

Bóna Zoltán

fenntartó